

## Täysistunto

Tiistai 16.3.2021 klo 14.04—23.22

### 3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 a ja 58 b §:n muuttamisesta Hallituksen esitys HE 32/2021 vp

#### *Lähetekeskustelu*

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto.

Tämän asian yhteydessä sallitaan myös keskustelu myös päiväjärjestyksen 4. asiasta.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 45 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu, ministeri Kiuru.

#### *Keskustelu*

14.06 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ajattelin, että esittelisin nämä molemmat. Aikataulu saattaa tehdä tiukkaa, mutta yritän nopeasti toimia.

Eli reilu kuukausi sitten totesin ravitsemustoimintaa koskevien säännösten uusimista koskevassa lähetekeskustelussa elämämme muuttuneen vajaa vuosi sitten sellaisella tavalla, että sitä ei ole tapahtunut toisen maailmansodan jälkeen, niin paljon tämä koronakriisi meitä koettelee. Tuona päivänä 9.2.2021 meillä oli 114 henkilöä sairaalahoidossa ja 15 tehohoidossa. Tällä hetkellä sairaalahoidossa on yli 200 henkilöä ja tehohoidossa olevien määrä on kolminkertaistunut noin 50 paikkaan. Viikolla 8 tehdyn THL:n mallinusennusteen mukaan uusien hoitajaksojen määrän kasvu on tällä hetkellä noin 20 prosenttia viikossa sekä vuodeosasto- että tehohoitoa koskien. Prosentuaalinen kasvu on selvästi kiihtynyt alkuvuodesta. Nämä tiedot ovat olleet osa sitä kokonaisuutta, miksi me olemme poikkeusolosuhteissa.

Majoitus- ja ravitsemustoiminnasta annetun lain muutoksella ravitsemisliikkeet on pidettävä suljettuina asiakkailta valtioneuvoston asetuksessa säädetyillä alueilla tartuntataudin leviämisen estämiseksi 9.3.—28.3.2021. Nyt käsiteltävänä oleva esitys koskee sulun jälkeistä aikaa, ja ehdotuksen mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää nykyistä suurempia ravitsemusliikkeiden aukiolo- ja anniskeluaikaa sekä niiden sisätilojen asikaappamäärää ja käyttöä koskevia rajoituksia.

Ravitsemusliikkeiden alueellisen sulun päättymisen jälkeen, 28.3.2021 jälkeen, on erittäin tärkeää varmistaa, että ihmisten väliset kontaktit ja epidemian leviämisen riskit eivät lisäänty hallitsemattomasti. Rokotukset eivät vielä ainakaan maaliskuussa 2021 suojaa riittävästi kaikkia niitä väestöryhmiä, joissa riski vakavaan covid-19-tautiin on suurentunut. Erityisesti siinä tilanteessa, jos epidemiatilanne ei ole merkittävästi helpottunut,

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

nykyistä suuremmat rajoitukset ravitsemusliikkeiden asiakaspaikkamääriin sekä anniskelu- ja aukioloaikoihin voivat olla välttämättömiä.

Ravitsemistoimintaa koskevia rajoituksia voitaisiin esityksen mukaan kiristää nykyisestä kahdella tavalla:

Ensinnäkin valtioneuvosto voisi nykyisen niin sanotun tanssikiellon lisäksi säätää aseuksella asiakkaiden saapumiseen liittyvistä velvoitteista, esimerkiksi pakollisesta pöytävarauksesta, ja myös tartuntariskiä lisäävien toimien välttämiseen liittyvistä velvoitteista. Tämä tarkoittaa siis sitä, että kovaääninen musiikki ja laulaminen voitaisiin kieltää, jos se katsotaan epidemian leviämisen estämiseksi välttämättömäksi. Kun tavoitteena on ihmisten välisten kontaktien välttäminen, tällaiset rajoitukset vaikuttaisivat käytännössä merkittävästi seurustelu- ja anniskelualtaisten ravitsemusliikkeiden toimintaan ja vähäisessä määrin esimerkiksi ruoka- ja illallisravintoloiden toimintaan.

Toiseksi, valtioneuvosto voisi kiristää nykyisiä asiakasmäärä- sekä aukiolo- ja anniskeluaikarajoituksia laissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Asiakasmäärän rajoitus voisi suurimmillaan olla kaksi kolmasosaa tai puolet ravitsemusliikkeen toiminta-ajatuksista riippuen. Anniskeluaika voisi tiukimmillaan päättyä kello 17 ja aukioloaika kello 18 — tämä siis tiukimmillaan.

Käytännössä seuraamme nyt maaliskuun aikana epidemian kehittymistä ja varaudumme hallituksessa säätämään aluekohtaiset ja ravitsemusliikkeiden tyyppikohtaiset välttämättömät rajoitukset ennen ravitsemusliikkeiden sulun päättymistä. Tuolloin annettavassa asetuksessa arvioidaan erityisesti, mitkä alueet kuuluvat hallituksen hybridistrategian mukaan tasolle 2. Tasolla 2 tavoitteena on edelleen nopea ja voimakas kontaktien vähentäminen. Tiedämme, että epidemian levitessä tapausmäärät lisääntyvät tyyppillisesti ensin nuorilla aikuisilla, joilla on enemmän sosiaalisia kontakteja. Taudin levitessä väestössä laajemmin myös ikääntyneiden ja henkilöiden, joilla on merkittäviä perussairauksia, tartunnat lisääntyvät.

Arvoisa puhemies! Kaikki perustuu nyt siihen, että me kykenemme tekemään päätöksiä, joita kukaan meistä ei haluaisi oikeasti tehdä. Hallitus ei halunnut sulkea ravitsemusliikkeitä suuressa osassa maata, mutta olemme tämänkin päätöksen joutuneet tekemään. Nyt on jatkettava näitä rajoituksia mutta aina välttämättömyysarvioinnin näkökulmasta.

Arvoisa puhemies! Käsiteltävänä olevan toisen esityksen tavoitteena on selkeyttää määräaikaisesti voimassa olevassa laissa säädettyjen tilojen väliaikaista sulkemista asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi. Tavoitteena on turvata ihmisten terveyttä ja viime kädessä oikeutta elämään sekä riittäviin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin varmistamalla, että viimesijaisena keinona covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi on mahdollista sulkea määräajaksi laissa säädetty korkeamman tartuntariskin tilat kokonaan asiakkailta ja osallistujilta. Korkean tartuntariskin toiminnan tilojen sulkemista koskevalla viranomaispäätöksellä tartuntataudin leviäminen saataisiin niissä tehokkaasti estettyä.

Lain keskeisenä tarkoituksena on edelleen vahvistaa paikallisten ja alueellisten viranomaisten mahdollisuuksia ryhtyä ennakoivalla ja nopealla tavalla välttämättömiin ja oikeasuhtaisiin toimiin koronaviruksen leviämisen estämiseksi ja siten väestön terveyden suojelemiseksi sekä soten kantokyvyn turvaamiseksi.

Arvoisa puhemies! Tartuntatautilakiin lisättiin 22.2.2021 voimaan tulleella muutossäädöksellä määräaikainen 58 g §, jonka tarkoituksena on mahdollistaa laissa säädettyjen tilojen sulkeminen asiakkailta ja osallistujilta kokonaan. Säännös on kuitenkin osoittautunut

## Pöytäkirjan asiakkohta PTK 23/2021 vp

osin tulkinnanvaraiseksi siinä olevan 58 d §:n 3 momenttiin viittauksen vuoksi. Lain 58 d §:n 3 momentissa säädetään, että yleisölle avoimia tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettuja tiloja ovat ensinnäkin sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun, sekä toiseksi alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietyinä aikana.

Säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että tämä tarkoittaisi tiloja, joissa jatkuva- luonteisessa toiminnassa tavanomaisesti oleskelee yli 10 henkilöä samanaikaisesti. Edelleen perusteluissa siis todetaan, että sääntelyn tarkoituksena on laajojen tartuntaketjujen muodostumisen ehkäisy. Alueellinen päätös ei koskisi elinkeinonharjoittajia, joiden sisä- tai rajatuissa ulkotiloissa tavanomaisesti oleskelee pieni määrä henkilöitä. Näin siis todettiin viimeksi, ja tästä syntyi sitten tulkinnassa ongelmia. Nimittäin Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 26.2.2021 ja Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 4.3.2021 tekemillään päätöksillä tulkinnut voimassa olevaa sääntelyä siten, että sääntelyn soveltamisalassa olevien elinkeino- tai muun toiminnan tilojen sulkemisen sijaan tiloja olisikin mahdollista käyttää — toisin kuin on ajateltu — mikäli osallistujamäärä rajataan sisätiloissa korkeintaan kymmeneen henkilöön ja ulkotiloissa korkeintaan 50 henkilöön.

Näin aluehallintoviranomaisten omaksuman edellä todetun tulkinnan mukaisesti tilojen sulkemista koskevaa 58 g §:ää ei ole voitu tässä tilanteessa epidemian pahenemisesta huolimatta täysimääräisesti soveltaa. Viranomaisille ei ole ollut riittävän yksiselitteistä, voidaanko kyseiset tilat sulkea kokonaan asiakkailta ja osallistujilta vai voisiko toimintaa edelleen jatkaa, jos asiakas- ja osallistujamäärää rajoitetaan.

Ja, arvoisa puhemies, tämän takia tuotiin sitten tämä kokonaisuus tänne nyt nopeasti arvioitavaksi, jotta aikaa ei enää käytetä tähän tulkintaan vaan tämä asia korjataan, jotta asiassa päästäisiin eteenpäin. Näin esitys siis selkeyttää tartuntatautilain määräaikaisesti voimassa olevaa 58 g §:ää, joka mahdollistaa laissa säädettyjen tilojen sulkemisen epidemian vuoksi. Lakia täsmennetään, jotta sen soveltaminen olisi mahdollisimman selkeää ja vastaisi lain tarkoitusta, niin kuin täällä jo kertaalleen on todettu. — Kiitoksia.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Heinonen.

**14.15 Timo Heinonen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvä ministeri, hyvät edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Meillä on käsittelyssä kolme pykälää tartuntatautilaista — 58 a §, 58 b § ja tuo väliaikainen 58 g § — jotka siis koskettavat ravintoloita ja kuntosaleja. Nämä keskustelut siis yhdistettiin, ja aloitan tästä ravintolapuolesta, joka tässä on tuotu siinä muodossa, että jatkossa asetuksella voitaisiin säätää nykyistä kovempia rajoituksia ravintoloiden aukiolo- ja anniskeluaikoihin. Jatkossa siis ravintolat voitaisiin määrätä suljettaviksi kello 18 ja anniskelu päättyämään kello 17.

Käytännössä, arvoisa puhemies, tämä kyllä tarkoittaa sitä, että nämä ruokaravintolat ovat tämän jälkeen tosiasiallisesti suljettuja. Mutta kun te ette niitä kokonaan sulje, niin näköjään te ette myöskään ole tuomassa niille täyttä tukea tämän vaikean tilanteen yli — ja tämä on tässä ongelmaista. Te annatte ymmärtää, että ruokaravintola pärjäisi aamun aukiololla tai päivän aukiololla, mutta ei se pärjää, jos se ravintola on tehty ruokaravintolaksi ilt-aikaan. Ja en ymmärrä sitä, minkä takia tällainen ravintola määrättäisiin suljettavaksi

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

kello 18, jos ne ovat tähän asti isossa ravintolasalissa pystyneet tekemään vastuullisia jakoja niin, että siellä on käyty syömässä perhekunnittain tai pariskunnittain tai yksin.

Tämä siis käytännössä on täysi sulkuruokaravintoloille ilman täysimääräistä tukea. Lounasravintolat ovat tämän jälkeen käytännössä ainoat, jotka voivat kutakuinkin normaalisti toimia näiden asiakasrajausten perusteella. Terassiravintolat, rinneravintolat — yrittäjä Jarkko Kuusisto Leviltä nosti hyvin esille ja toi sen huolen, että ymmärtäkää näiden poikkeuksellisten toimijoiden vaikea tilanne. Avi voisi heidän mielestään käyttää harkintaa esimerkiksi tällaisen terassimyynnin osalta. Minun mielestäni tämä on täysin perusteltu esitys yrittäjältä, jolla on vuosikymmenten kokemus. Pienet kahvilat ovat tässä erittäin ongelmallisessa tilanteessa, ja ainoastaan huoltoasemat on nyt tässä esityksessä sentään suljettu pois, eli jatkossa meillä ABC:t ovat teiden varsilla auki pidemmällä aukiololla kuin ne paikalliset pienet kahvilat tai ruokapaikat.

No, sitten tämä korvauskysymys. Olisi hyvin perusteltua, että tämä ravintoloille suunnattu korvaus tuotaisiin tänne eduskunnan käsittelyyn rinta rinnan näiden rajoitustoimien kanssa. Hallituksen esityksessä puhutaan 50 miljoonasta. Tosiasiallinen summa taitaa olla noin 140 miljoonaa. Vähintään kiinteät kulut pitää korvata näille yrityksille, joiden elinkeinonvapautta ja yrittämisen vapautta, perusoikeuksia, tässä loukataan.

Arvoisa puhemies! Sitten tämä tartuntatautilain 58 g §. Avihan pysyi päätöksessään: kuntosalit ja muut yksityiset tilat saivat olla auki, jos osallistujia oli enintään 10. Tämän jälkeen ministeriö ilmoitti harkitsevansa lain tiukentamista, ja nyt tämä tiukennus on tuotu. Etelä-Suomen aluehallintoviraston ylijohtaja Merja Ekqvist sanoi tiedotteessaan 2.3.2021: ”Päätös tehtiin nopealla aikataululla mutta hyvin vahvalla juridisella asiantuntemuksellamme. Toimintamme tärkein kulmakivi on lainmukaisuus, emmekä ole tinkineet tästä päätöstä valmistellessamme. Ymmärrämme erittäin hyvin tartuntatautilain tarkoituksen ja sen uusien pykälien tavoitteet sekä tautitilanteen vakavuuden. Nyt toivomme työrauhaa asiantuntijoillemme ja johdolle.”

No, tässä tartuntatautilaki 58 g §:ssä nyt sitten halutaan laittaa nämä paikat kiinni myös pieniltä harrastajaryhmiltä. Kun näitä rajoitustoimiaan pitää tehdä vain siinä tapauksessa, että on näyttöä, että siellä on tapahtunut tartuntaketjuja, niin nyt pitäisi kysyä näistä tapauksista, jotka ovat nyt tämän 58 g §:n aikana toimineet alle 10 hengen ryhmillä esimerkiksi kuntosaleilla, onko niistä näyttöä, että sieltä on tartuntaketjuja lähtenyt. Onko perustuslain vaadetta edelleen tiukentaa tätä päätöstä, niin kuin tässä esitetään? Otan esimerkin omasta kotikunnastani. Lopen pieni mutta pippurinen Lopen Voima ja Kunto team on Markku Savolaisen johdolla tehnyt erinomaisen hyvää työtä. He ovat luoneet aikatauluvarausjärjestelmän. Salilla on enintään 6 ihmistä, desinfiointiaineet, puolentoista tunnin jaksot, ja he ovat pystyneet pyörittämään vastuullisesti — ei tartunnan tartuntaa. Nyt ne laitetaan kiinni. Ei ole perusteita sille. Myös tämä esitys, arvoisa puhemies, tarkoittaa sitä, että näitä saleja, näitä uimahalleja, uima-altaita ei voida käyttää enää edes yhden henkilön kuntoutustoimintaan. Eihän siinä ole järjen häivää. Yksilötasoiset kuntoutukset pitäisi rajata pois ja sallia tämä avien harkintavalta, mitä he ovat nytkin käyttäneet. Mielelläni kuulisin arvoisalta ministeriltä, onko nähty tartuntaketjuja näissä, joissa nyt ollaan toimittu näillä alle 10:n harrastajamäärillä.

Ja, arvoisa puhemies, loppuun nostan esille esimerkiksi ratsastuskoulut. Tässä meidän hienossa, upeassa harrastuksessamme on luonnolliset turvavälit. Vaikka ratsastamme maneeseissa, ne ovat ulkotilanomaisia tiloja. Ei sitä voi laskea ryhmäliikunnaksi, mutta nyt tämä esitys on laittamassa myös ratsastusmaneesit kiinni, ja kysyisin: eikö tässä olisi paik-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

ka käyttää alueellista ja paikallista ja lajikohtaista harkintaa? [Leena Meri: Kyllä!] Maneesit pitäisi rajata ulkopuolelle ottaen huomioon lajin erityispiirteet, ja arvoisa puhemies, näitä eläimiä täytyy joka päivä liikuttaa joka tapauksessa. [Leena Meri: Aivan!] Niitä ei voida jättää tämän koronan takia seisomaan bokseihinsa, vaan niitä joka tapauksessa tulee liikuttaa, [Sari Sarkomaan välihuuto] ja tuntuu täysi kohtuuttomalta sulkea tällainen harrastustoiminta. [Ritva Elomaa: Kuten huskytkin!] — Aivan niin kuin edustaja Ritva Elomaa nostaa esille: koirat, agility ja monet muut. [Puhemies koputtaa]

Arvoisa puhemies! Ymmärsinkin, että kun tässä oli kaksi asiakohtaa yhdistetty, voi käyttää hieman pidemmän puheenvuoron, [Puhemies koputtaa — Naurua] mutta tässä tuli oleellinen sanottua. Esityksissä on paljon korjattavaa.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Ei voi tulkita sentään, mutta nyt käynnistetään lyhyt debatti, ja sen aloittaa sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen puheenjohtaja, edustaja Lohi.

14.22 **Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! 27. päivä helmikuuta sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus antoi mietinnön ravintolarajoitusten jatkamisesta. Siinä yhteydessä saimme sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksesta virkavastuulla lausunnon, jossa todettiin, että olemassa olevat rajoitukset ovat olleet tarpeellisia mutta riittäviä. Ei mennyt kuin kymmenen päivää, niin kaikki ravintolat olivat kiinni — eli 9.3. — ja nyt olemme viikko siitä käsittelemässä täällä tiukempia ravintolarajoituksia. Ja kun miettii tätä kolmen viikon ajanjaksoa, niin tulee mieleen, että olisi parempi, jos me kykenisimme lainsäädännössä vähän pitkäjänteisempään toimintaan, niin että toimialakin pystyisi tähän varautumaan, ja tekisimme kerralla siihen lakiin sellaiset portaittaiset säännökset, että muuttuvassa tilanteessa kykenisimme aina elämään niitten kanssa ja meillä olisi selkeää tietoa, että kun epidemia on tällä asteella ja tällä asteella, [Puhemies koputtaa] niin silloin tällaisia seuraa tästä laista.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Laiho.

14.24 **Mia Laiho kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on nyt ravintolarajoitusten jatko ja tiukennus edelliseen sulkuun jatkettuna, ja tämä tekee kyllä ravintoloille, sekä yrittäjille että työntekijöille, todella vakavan kriisin. Moni yritys ei tule selviytymään tästä, jos tämä tulee menemään näin, ja moni työntekijä on jo nyt taloudellisessa ahdingossa.

Sille, että ravintolat jouduttaisiin laittamaan kiinni jo kello 18, ei ole epidemiologista perustetta. Ei se virus katso kellonaikaa, vaan se katsoo sitä, miten käyttäytyään, ja nimenomaan sosiaaliset kontaktit ovat ne, jotka voivat altistaa tartunnalle. Jos huolehditaan turvaväleistä ja hygieniasta, niin tämä pystytään toteuttamaan turvallisesti vähintäänkin niin, että ravintolat voisivat olla auki myöhempään.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Lindén.

14.25 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä keskustelu lähti käyntiin niin kuin arvasinkin, eli me emme kukaan pidä siitä, että meillä rajoitetaan jotain toimialaa, jotain toimintaa, koska jokaisen mielestä syy tähän koronaan on jossakin

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

muualla, eikä ole tarpeeksi pystytty esittämään, että se olisi sillä toimialalla, jolla itse työskentelee tai on.

Kuitenkin tässä on kysymys nyt siitä, että kolme viikkoa sitten Suomi siirtyi koronailmaantuvuudessa sellaiselle käyrälle, joka monessa muussa maassa johti aivan käsittämättömän vaikeaan, suorastaan katastrofaaliseen tilanteeseen, ja meillä on nyt aikaa tehdä ajoissa sellaiset toimenpiteet, että me emme joudu siihen tilanteeseen. Kysymys on kontaktien vähentämisestä, ja silloin me joudumme käymään läpi koko yhteiskunnan. Luonnollisesti meidän täytyy yrittäjille ja elinkeinoille korvata niistä asioista, joita me rajoitamme, mutta tämä on asian ydin: [Puhemies koputtaa] kontaktien vähentäminen, jotta me emme joudu katastrofiin.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Kopra.

14.26 **Jukka Kopra kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Lindén puhuu varmasti kyllä asiaa, mutta sitä minä ihmettelen, miten te, ministeri Kiuru ja arvoisa hallitus, tuotte tänne tällaisia esityksiä, joilla käytännössä lukitaan Suomi, rajoitetaan Suomen kansalaisten toimintaa, ja samaan aikaan rajat vuotavat. Oikeuskansleri jo viime syksynä kehotti ryhtymään toimiin, että saadaan rajakontrolli toimimaan, rajat kiinni. Tässä tapauksessa siis mekin vaadimme niitä rajoja kiinni. [Leena Meri: Hyvä!] Miksi te ette ole tälle tehneet mitään? Onko niin helppo panna suomalaiset tiukille ja rajoittaa suomalaisten normaalia elämää sen sijaan, että saataisiin raja kiinni, ettei se tauti tänne maahan tule? [Aki Lindén: Rajat on nyt kiinni!]

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Purra.

14.27 **Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituspuolueiden edustaja mainitsi täällä, että vaaditaan pitkäjänteisyyttä, mutta kun se on juuri se, mitä teiltä puuttuu. Täällä tehdään tätä, mitä ravintola-alalla tällä hetkellä kutsutaan kiusanteoksi, mutta kuten edellisessä puheenvuorossakin kerrottiin, tämä rajaturvallisuuteen liittyvä suoranainen fiasko ei ole edelleenkään ratkennut. Sehän on ensimmäisessä käsittelyssä hieman myöhemmin tänään.

Tosiasia on se, että edelleen meille virusta ja sen kantajia lampsii, lentää ja kävelee rajojen yli, eikä sille ole vuoteen onnistuttu tekemään mitään. Tänään päästään myöhemmin käsittelemään sitä, onko kysymys todellakin juridisesta osaamattomuudesta, lainvalmistelutyössä tapahtuvasta osaamattomuudesta, johtamisen puutteesta vai mistä. Mutta tosiasia on, että eilen avit ilmoittivat sitten muun muassa Twitterissä ja STT:n tiedotteella, että nyt aletaan pakkotestaamaan, kun PeVistä on tullut lausunto — joka, ohhoh, tuli jo 5.3. — asia, jonka monet muutkin ovat sanoneet sitä ennen. Tämä on hyvin ihmeellistä, [Puhemies koputtaa] ja tässä ei ole mitään pitkäjänteisyyttä. [Jussi Halla-aho: Vasta vuosi mennyt!]

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Lindtman.

14.28 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos katsomme, minäkäläistä jälkeä tämä muuntovirus on tehnyt kaikkialla Euroopassa, niin ensinnäkään ei taida olla yhtään maata Manner-Euroopassa, joka ihan rajakäytännöistä riippumatta olisi onnistunut estämään muuntoviruksen tulon. Kaikkialla muuntovirus on tehnyt pahaa jälkeä,

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

ja etenkin niissä maissa, joissa ei olla onnistuttu rajoittamaan sen leviämistä maan sisällä. Uskon, että meidän kaikkien huoli ja ajatukset ovat ravintolayrittäjien ja -työntekijöiden kanssa, jotka joutuvat kohtuuttomaan tilanteeseen. Mutta vasta muutamia viikkoja sitten tässä salissa vallitsi yhteinen käsitys siitä, että nyt pyrimme kohdistamaan rajoituksia nimenomaan tänne aikuisten toimintaan ja vähän tiukemmin, jotta ne saadaan pidettyä lyhyempinä, jotta tautitilanne saadaan taittumaan ja jotta voisimme mahdollisimman nopeasti vapauttaa lapset ja nuoret. Eikö tämä ole oikea linja? [Puhemies koputtaa] Suojellaan riskiryhmiä ja yritetään saada lapset ja nuoret takaisin mahdollisimman normaaliin elämään.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Räsänen.

14.29 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihmettelen sitä, että tässä esityksessä ei siellä perusteluosiossakaan lainkaan puntaroida niitä kielteisiä terveysvaikutuksia, joita liikuntapaikkojen täyssulut saavat aikaan. On olemassa tutkimusnäyttöä siitä, että säännölliset liikuntaharjoitukset vähentävät hengitystieinfektioita ja parantavat puolustuskykyä. Nykyrajoituksilla, näillä alle kymmenen hengen rajoituksilla ja muilla toimenpiteillä, tartuntojen riski muun muassa kuntosaleilla tai vaikkapa lasten sisäleikki- puistoissa ja trampoliinipuistoissa on olematon. Mieleen nouseekin, onko tässä nyt tullut arvovaltaakiista ministeriön ja aluehallintovirastojen välillä.

Jotta näistä rankoista vapauksien rajoituksista päästäisiin eroon, niin olisi todella tärkeää saada tämä rokotuskattavuus mahdollisimman pian [Puhemies koputtaa] voimaan. Kun nyt kaikki Pohjoismaat ja suuri joukko EU-maita [Puhemies koputtaa] ovat nämä AstraZeneca-rokotukset keskeyttäneet, [Puhemies: Aika!] niin eikö tämä olisi syytä luotamuksen vuoksi Suomessakin tehdä?

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Holopainen, Mari.

14.31 **Mari Holopainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! On tärkeää, kuten täällä aikaisemmissa puheenvuoroissa on tullut esiin, että meillä on sellaiset keinot, joilla voidaan riittävän ajoissa ennakoiden ja myöskin alueellisesti eri ravintolatyyppejen mukaisesti ja eri toimintojen mukaisesti tarttua tilanteeseen ja välttää sitten sellaiset äkkinäiset päätökset. Ja kyllä se vaatii sitä, että niitä keinoja tuodaan sitten myöskin lainsäädäntöön riittävästi. Eihän niitä kaikkia ole pakko käyttää, jos epidemiatilanne on parempi kuin oletetaan, mutta kyllä niiden keinojen täytyy olla ajoissa käytettävissä, ja siihen suuntaan on mentävä. Totta kai myös rajojen turvallisuus täytyy saada kuntoon.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Reijonen.

14.31 **Minna Reijonen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tämä raja- asia on kyllä aika mielenkiintoinen, jos miettii ja rupeaa vertailemaan näitä rajoja. Meille esitellään, että meillä on tiukka rajakontrolli näissä asioissa, mutta eihän se ole. Jos vertailaan mihinkä tahansa muuhun maahan, niin tuntuu siltä, että meillä on aika leväperäisesti tämä homma. Olisi pitänyt alun perin yli vuosi sitten, kun korona tuli, heti kiinnittää enemmän huomiota näihin rajajärjestelmiin. On todella ikävää, että siellä se korona tulee ja menee puolin ja toisin. Ehdottomasti tähän pitää enemmän kiinnittää huomiota. Tämä on oikeasti vakava asia.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Honkasalo.

14.32 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Mikrofoni, kiitos.

Arvoisa puhemies! Ymmärtääkseni ne tartuntaketjut eivät tällä hetkellä sieltä rajoilta tule vaan ihan muualta. Ministeri voi varmaan tätä korjata omassa puheenvuorossaan.

Ihan niin kuin edustaja Lindtman täällä totesi, täällä herää säännöllisin väliajoin suuri huoli lasten ja nuorten hyvinvoinnista — myös kuluneen vuoden aikana — ja olen ymmärtänyt, että täällä on yhteisymmärrys siitä, että näitä rajoitustoimia halutaan painottaa nimenomaan sinne aikuisväestöön.

Tämähän on juuri sitä ennakoivaa toimintaa, jota hallitus nyt tekee. On selvää, että ravintoloiden toimintaa pitää heikentyneessä epidemiatilanteessa rajoittaa edelleen myös sulkutilan jälkeen. Nämä rajoitukset ovat tietenkin todella ikäviä ja aiheuttavat haittaa yrittäjille ja työntekijöille. Yrityksiä ja työntekijöitä pitää tukea tuntuvasti myös tämän kevään jälkeen.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Sarkomaa.

14.33 **Sari Sarkomaa kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomalaiset ovat kuuliaisesti noudattaneet rajoitteita — siksi me olemme onnistuneet tässä koronaepidemian torjunnassa suhteellisen hyvin — mutta suomalaiset eivät ymmärrä sitä, että koronavirus saa vapaasti matkustaa yli rajojen ja samaan aikaan hallitus kiristää koko ajan suomalaisten mahdollisuuksia toimia, yrittäjien mahdollisuutta selviytyä tästä koronakriisistä. Kun oikeuskansleri, kun hallituspuolueista, oppositiopuolueista, asiantuntijalähteistä kaikki ovat todenneet, miksi Suomessa ei ole rajoilla vaadetta ennakkolisesta koronatestituloksesta — tätä on joka puolelta vaadittu — miksi te ette ole ryhtyneet toimiin? Kysyn nyt teiltä, ministeri Kiuru: minkä takia te ette ole tuonut tätä lakiesitystä eduskunnan käsittelyyn? Moni asia voisi olla toisin, jos me olisimme saaneet estettyä tuon varianttivirusen, estettyä sen valumisen Suomeen.

Kysyn sitten vielä, [Puhemies koputtaa] keskustelitteko te ravintoloiden kanssa, kun te teitte tätä lakiesitystä. Ymmärrätekö, että eivät ravintolat voi näillä ehdoin avata? Pitäisi olla [Puhemies koputtaa] reilu peli: joko kiinni [Puhemies: Aika!] tai auki. Pitää ymmärtää yritystoimintaa myös koronaepidemian [Puhemies: Aika!] aikana.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Rehn-Kivi.

14.34 **Veronica Rehn-Kivi r** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Vi lever i en tid då vi inte vet hur coronapandemin kommer att utveckla sig, och därför är olika restriktioner för att begränsa medborgarnas kontakter nu extra viktiga och nödvändiga.

Restaurangbranschen har varit speciellt utsatt... [Puhujan mikrofoni sulkeutuu]

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Nyt tapahtui niin, että joku laitto teidän mikrofoninne pois päältä. — No niin, jatkuu.



## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

No niin, yritetään uudestaan. — Restaurangbranschen har varit extra utsatt och de här restriktionerna har drabbat hela förplägnadsverksamheten ekonomiskt hårt.

Olen aikaisemmin peräänkuuluttanut, että erityyppisiä ravintoloita voisi luokitella erikseen ja tarkemmin niin, että esimerkiksi ruokaravintoloita ja kortteliravintoloita koskisivat selkeästi eri säännöt kuin esimerkiksi karaokebaaria. Kysynkin, onko tarkoitus nyt asetuksella selventää tätä asiaa.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Kulmuni.

14.36 **Katri Kulmuni kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt kun näitä uusia ravintolarajoituksia kuitenkin on tulossa tämän kolmen viikon sulunkin jälkeen ja eduskunta on toistuvasti valiokuntien kannanotoissa korostanut alueellista tarkastelua, niin siinä täytyy mennä pienempään yksikköön. Oma vaalipiirini on suunnilleen sama kuin mitä on Oulusta Helsinkiin, ja on aivan selvää, että puolia Suomesta ei pitäisi käsitellä yhtenä. Nyt kun valtioneuvostolla on tämä asetuksenantovalta, niin tuletteko te pienentämään näitä alueita maakunnista pienemmiksi yksiköiksi, koska epidemiatilanne on toki paha Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa, mutta se ei ole yhtä huolestuttava kaikkialla? Tämä olisi nyt erittäin tärkeää sen suhteen, etteivät yritykset vuoden jälkeen, kun kaikki puskurit ja pääomat on jo menetetty, joutuisi vielä vaikeampaan tilanteeseen eduskunnan rajoitusten takia. [Puhemies koputtaa] Toivon, että valtioneuvosto nyt kuuntelisi eduskunnan toivetta ja päättäisi maakuntia pienemmistä yksiköistä. [Timo Heinonen: Opposition linjoilla!]

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Meri.

14.37 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Joo, kiitos! Anteeksi, puhemies, kun ei mikrofoni halunnut mennä päälle. — Kiitos, arvoisa puhemies! Olen useamman kerran kysynyt monilta hallituspuolueiden edustajilta ja nyt kysyn ministeriltä: koska te tuotte negatiivista testitodistusta koskevan lainsäädännön eduskuntaan? Perustuslakivaliokunta antoi sille jo lokakuussa vihreää valoa, totesi, että se on mahdollinen ja peruste hyväksyttävissä. Sen jälkeen alkoi keskustelu siitä, että eduskunta olisi torpannut sen. Sehän torpattiin sitä varten, että se oli niin surkeasti valmisteltu, ja ministeri Harakka ymmärsikin peruuttaa sen. Elikkä koska se tulee?

Ja vetoamus valiokuntaan: Tehkää tähän sellaisia muutoksia, että esimerkiksi yksilölliset kuntoutukset eivät ole mahdottomia. Järjen käyttöön tässä talossa on edelleen sallittu. — Kiitos.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Nurminen.

14.38 **Ilmari Nurminen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä kuulee opposition vaihtoehtoa ja hallituksen vaihtoehtoa. Itse haluan tuoda sitä kantaa, että me ollaan kaikki yhdessä tämän asian kanssa ja me halutaan tehdä mahdollisimman vähän rajoituksia ja sitä kautta suojella ihmisiä. Nämä ravintolarajoitukset ovat tässä suhteessa välttämättömiä, mutta ymmärrän myös meidän palvelualojen työntekijöitä.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

Sitten mitä tulee rajaliikenteeseen, niin ministeri Kiuruhan jo syksyllä esitti ihan vankilarangaistuksen uhalla tätä pakkotestausta ja muuta, eli te tiedätte, että meitä sitovat tietyt juridiset ja oikeudelliset viitekehykset, joiden puitteissa me ollaan jouduttu toimimaan. [Leena Meri: Ettekö kuunnellut äskeistä puheenvuoroa?] Mutta hallituksella on ollut täysin yhteinen tahtotila opposition kanssa.

Mitä tulee näihin liikuntapaikkoihin ja tähän 58 g §:ään, niin olen samaa mieltä, että tässä pitää arvioida tarkkaan sitä kokonaisvaikutusta, eikä vain suljeta tiettyjä paikkoja, vaan annetaan mahdollisuus alalla varsinkin isojen toimintojen toimia ja määritellään [Puhemies koputtaa] meillä valiokunnassa tarkkaan tämä.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Multala.

14.39 **Sari Multala kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En usko, että kukaan tässä salissa on sitä mieltä, tai ehkä joku mutta aika harva, että mitään ei tulisi tehdä tai että yrittäjät eivät ymmärtäisi, että rajoituksia tarvitaan. Ongelma on kuitenkin se, mihin täällä jo edustaja Lohi aloituspuheenvuorossaan viittasi: ennakoimattomuuden puute. Tässä puhuttiin, että nyt ollaan ajoissa ja ennalta ehkäistään, mutta nyt ei olla ajoissa. Nyt säännellään ikään kuin uudelleen sitä, mitä yritettiin säännellä jo viime syksynä tartuntatautilain muutoksen valmistelussa.

Arvoisa puhemies! Haluaisin kiinnittää ministerin huomiota siihen tartuntatautilain esitykseen, jonka toitte eduskunnalle viime syksyn aikana ja josta sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus mietinnössään totesi, että nimenomaisesti tämä tiloihin viittaaminen on ongelmallista ja tulee aiheuttamaan tulkintavaikeuksia. Lisäksi teidän omassa hallituksen esityksessä oli nimenomaisesti todettu, että tämä avin tulkinta on se, joka tästä tulee tehdä. Samoin oikeusministeriö lausunnossaan näin totesi. Kyse ei siis ole erikoisesta tulkinnasta tai tulkintavaikeudesta, [Puhemies koputtaa] vaan siitä, mitä hallituksen esityksessä luki.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Lohi.

14.40 **Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kulmuni erinomaisesti totesi, että tarvitaan hienojakoisempaa alueellista tarkastelua. Pääkaupunkiseudun tilanne epidemian suhteen on erittäin paha nytten, ja tarvitaan tiukkoja rajoitustoimia. Samaan aikaan meillä — otetaan esimerkiksi Kilpisjärvi: siellä ei ole kuukausiin ollut yhtään tapausta 300 kilometrin säteellä, ja on hankala ymmärtää, miksi siellä ovat kaikki ravintolat nyt kiinni.

Toinen asia on se, että kyllä nyt olisi tietenkin toivonut, että olisi tarkemmin kyetty erottaa anniskeluravintolat ja ruokaravintolat. Senkin ymmärrän, että pahimmilla epidemia-alueilla pidettäisiin pubit ja yökerhot kiinni kokonaan ja annettaisiin ruokaravintoloitten olla vähän vapaammin auki, jos ei ole näyttöä, että ruokaravintoloista on lähtenyt tartuntaketjuja.

Eli tämän tyyppistä tarkastelua olisin tähän kaivannut, sanon sen suoraan. Varmasti yhdessä me kaikki, jotka olemme sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnassa, tulemme miettimään myös tätä kysymystä, miltä osin olisi ehkä tarvetta tarkemmalle sääntelylle.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Essayah.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

14.41 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Varmasti on näin, että kukaan näitä rajoituksia ei täällä huvikseen ole laittamassa voimaan. Me tiedämme, miten paljon tämä aiheuttaa ongelmia kansalaisille ja yrityksille ja koko yhteiskunnalle verovarojen vähentymistä ja talouden heikkenemistä.

Mutta kun katsoo hallituksen toimintaa, niin pakko on antaa moitteita juurikin siitä, että tämä lainvalmistelun kokonaisuus — oikea-aikaisuus ja oikeasuhtaisuus — on ontunut tässä. Siinä mielessä me olemme nyt tässä tilanteessa, jossa sitten tilkitään ikään kuin pykälä pykälältä ja momentti momentilta näitä kohtia. Tietenkin kaikkein suurimpana ongelmana on se, että rajoja ei ajoissa saatu kiinni, niin kuin täällä on monessa puheenvuorossa tuotu esille.

Arvoisa ministeri, olisin kuitenkin halunnut palata siihen kysymykseen, joka nostettiin esille. Olisiko ollut järkevää jo tässä yhteydessä tuoda myöskin nämä korvaukset [Puhemies koputtaa] tähän samanaikaiseen käsittelyyn, jotta tiedettäisiin, millä tavalla [Puhemies koputtaa] tämä toimiala tulee selviämään? Ja toisaalta, olisiko nyt aika niille selkeäsanaisille rajoituksille, [Puhemies: Aika!] kuinka montaa henkilöä ihminen saa tavata? Se olisi yksinkertainen tapa puuttua.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Berg.

14.42 **Kim Berg sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinnitän puheenvuorosani huomiota lähinnä tähän 58 g §:ään, mikä koskee näitä liikuntatiloja. Tässä on nyt hyvä huomioida, että tämä lakihan on sinällään hyvin pitkälti samanlainen kuin se oli aikaisemminkin, ja nytten tässä on vain haluttu tarkentaa sitä mahdollisuutta sulkea myös näitä alle kymmenen hengen sisäliikuntatiloja ja alle 50 hengen ulkoliikuntatiloja siinä tilanteessa, kun se on erityisen välttämätöntä. Tämä on mielestäni tärkeää nyt siinä mielessä, että aluevalvontaviranomaisilla on selkeästi tiedossa se, missä tilanteissa heillä on siihen mahdollisuus. Mutta on huomioitava, että tämä mahdollisuus tulee vasta siinä vaiheessa, kun kaikki muut toimenpiteet on toteutettu ja kaikki kriteerit ovat täyttyneet, eli tämä ei ole mikään mielivaltainen mahdollisuus lähteä tämän jälkeen sulkemaan kaikkia [Puhemies koputtaa] alle kymmenen hengen sisäliikuntatiloja.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Rantanen, Mari.

14.44 **Mari Rantanen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä todella ollaan nyt rajoittamassa ravintoloita uudelleen tämän sulun jälkeen, ja ihmettelen kyllä suunnattomasti esimerkiksi ruokaravintoloiden osuutta tässä. Nämä tulevat kuolemaan käytännössä näihin rajoitustoimiin — ihmiset ovat töissä ennen viittä, eivät he ole ravintolassa syömässä.

Tähän olisi nyt pitänyt liittää myöskin alkoholin ulosmyynti näitten take away -ruokien kanssa sekä alv-alennukset sekä erottaa terassit tästä. Ja haluan kyllä nostaa tähän keskusteluun sen, että kun nyt jatkuvalla syötöllä tulee ravintoloihin ja asiakastiloihin näitä rajoituksia, niin muistuttaisin siitä, että HUS-alueella 0—15-vuotiaiden tartunnat ovat viimeisen kolmen viikon aikana kuusinkertaistuneet. Haluaisin, että myöskin tähän hallitus kiinnittää huomiota. Nyt tätä etäkouluasiaa kierretään kuin kissa kuumaa puuroa, ja kuten täällä kuullaan, niin lapsia ja nuoria ei tule rajoittaa, mutta eivät he ravintoloissa ole, [Puhemies koputtaa]

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

mies koputtaa] he ovat kouluissa. Aiotteko tehdä tälle asialle jotakin, ministeri Kiuru? [Anne Kalmari: Haluatteko koulut kiinni? — Oikealta: Haluatteko rajat kiinni?]

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Talvitie.

14.45 **Mari-Leena Talvitie kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kolmen viikon sulun jälkeen hallitus aikoo avata ravintoloita tavalla, jolla ravintolat eivät pysy avautumaan. Yksi yrittäjä soitti eilen aamulla ja kysyi, miksi hallitus haluaa rajoittaa tätä ravintolatoimintaa, jossa hän on toiminut itsekin yrittäjänä pitkän aikaa. Hän kuvasi tätä alalla tällä hetkellä menevää aaltoa täydelliseksi teurastukseksi. Vuosi on ollut sen kaltainen, että ennakkointia ei ole voinut tehdä. Missä ovat ne alvien alennukset? Missä ovat ne alkoholin etämyynnit? Missä ovat ne toimet, joilla oikeasti korvataan kustannuksia, ei pelkästään tueta? Harvan kansalaisen oikeustajuun mahtuu, että rajat vuotavat samalla, kun nuoret eivät pääse harrastamaan, elinkeinoja rajoitetaan monin tavoin ja erityisesti ikäihmiset joutuvat elämään hyvin eristetyksi.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Olemme käyttäneet suurin piirtein sen ajan, 45 minuuttia, mitä meillä tähän on tässä varattu, mutta tässä vaiheessa annan ministeri Kiurulle 3 minuuttia, ja sitten menemme seuraavaan kohtaan, jossa voidaan taas jatkaa keskustelua. — Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

14.46 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru:** Arvoisa puhemies! Paljon keskusteltiin rajoista, mutta nämä esitykset, jotka olivat tänään lähetekeskustelussa, liittyvät nimenomaan erityyppisten harrastus-, oleskelu- ja viihtymistilojen sulkemiseen ja sitä koskevaan tarkennettuun esitykseen. Toinen esitys liittyy ravintoloihin.

Tässä keskustelussa tautitilanne tuntuu laahaavaan edustajilla kovin paljon perässä. Tilanne on erittäin vakava tällä hetkellä, ja nämä puheenvuorot eivät kaikilta osin sovi tähän tautitilanteeseen. [Sari Sarkomaa: Ohhoh!] En lähde nyt kertaamaan sitä tautitilannetta, mutta totean teille, että on mahdotonta ajatella, että Suomi ei varaudu siihen, että tartuntojen kokonaismäärää pyritään laskemaan. Samaan aikaan ei voi pyytää kaikkia vapauttamaan näitä rajoituksia pois ja surra tätä tartuntatautitilannetta. [Jussi Halla-aho: Rajat voi pitää auki kuitenkin?]

Me joudumme tekemään näitä ikäviä esityksiä, koska mitään muuta mahdollisuutta ei ole. Ja tämä ei ole, kuulkaa, mikään sellainen latu, jota olisi niin paljon jo lanattu, että täällä olisi helppo tällaisen kriisin hetkellä tuoda näitä esityksiä tänne. Meillä on todella monta niin sanottua lukkoa, joilla me joudumme näitä esityksiä tekemään, ja tänä päivänä, kuten valiokunnan puheenjohtaja tässä totesi, olisi hyvä nähdä pidempi näkymä. Kuinka paljon pidemmän näkymän me luomme vielä ravitsemusliikkeiden toimintaan, kun meillä on tämä nykyinen sääntely, joka juuri päättyi ennen kuin tämä sulkua alkoi, tämä sulkutoimi ja tämän sulkutoimen jälkeen ei vielä rajoitusten purkamista kokonaan eikä edes siirtymistä siihen vanhaan tilaan, vaan tähän väliaikaan uusi esitys? Sen jälkeen palataan taas sinne, mikä meillä oli jo voimassa, ja lopulta siihen, että ei ole lainkaan rajoituksia. Kyllä näkymää on, jos osaa lukea tämän tilanteen oikein, ja sitä varten tarvitaan kansanedustajia, jotka osaavat myöskin ymmärtää, mitä me täällä yhdessä tehdään. Näitä rajoituksia tarvitaan kahden viikon päästäkin.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

Mitä tulee näihin rajoihin, on sanottava teille, että itse olisin toivonut, jos olisin saanut yksin päättää, että elokuussa olisi vedetty rajat kiinni. Sellaista mahdollisuutta ei ollut, mutta tämä muuntovirus antoi sen mahdollisuuden, että tämä toimi katsottiin täysin välttämättömäksi, minkä johdosta rajaliikenteen volyyymia laskettiin niin, että kaikkien suomalaisten ohjaaminen testaukseen on mahdollista. Ihmettelen, onko kokoomus nyt tiukemalla vai löysemmällä kannalla tässä keskustelussa. [Timo Heinonen: Järkevällä kannalla!] Itse olen todella tiukalla kannalla. Tänään käsitellään mietintöä, jonka lähtökohta on se, että kaikki ohjataan testaukseen ja vielä sen jälkeen pakkotestaukseen.

Näin me haluamme kriisin aikana tätä tilannetta hoitaa. Ei yksistään riitä, että pyydetään ennakkotestitodistus, vaan tänään on käsittelyssä malli, jossa testataan kaikki Suomeen tulijat. [Timo Heinonen: Vuoden myöhässä!] Eikö se ole todella tiivis ja tiukka malli? Niin tiukka, että moni kysyy, miten me voimme sitä tehdä, kun se tuo satojen ammattilaisten tarpeen rajoille tällä hetkellä. Me teemme sen sen takia, että me suojelemme suomalaisia.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.50.

---

Asian käsittelyä jatkettiin kello 20.45.

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 3 käsittelyä, ja keskustelu jatkuu. — Edustaja Talvitie poissa, edustaja Sarkomaa poissa. — Edustaja Multala.

**20.46 Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! Tässä aiemmin päivällä näitä hallituksen esityksiä tartuntatautilain muutoksiksi jo käsiteltiin, ja silloin ymmärsin, että näitä käsittelyjä yhdistettiin. Nyt ilmeisesti ei enää ja keskustellaan erikseen nämä esitykset, kun ne tässä erikseen meillä ovat.

Meillä on ollut paljon puhetta tänään eduskunnassa siitä, ovatko meillä nyt tällä hetkellä rajat koronalta turvallisia eli tuleeko meille tänne Suomeen Suomen rajoilta vielä tautia. Tällä hetkellä me tiedetään, että se on noin 1,5 prosenttia, mitä rajoilta tulee. Täällä aiemmin tänään hyväksyttiin ja äänestettiin tartuntatautilain 16 ja 22 §:ien muutokset, esitystä kutsuttiin niin kutsutuksi raja-HE:ksi, ja sen yhteydessä eduskunta edellytti yksimielisellä lausumallaan, että tulevaisuudessa huolehditaan niin, että myös tämä ennakkotestivaatimus hoidetaan kuntoon.

Tartuntatautilain muutoshan oli yksi niistä lakiesityksistä, joita hallitus valmisteli koko syksyn liittyen siihen, että koronaa voitaisiin ikään kuin asteittain paremmin torjua sitten, kun tautitilanne eri osissa maata etenee. Ja tähän tartuntatautilakiin tuotiin tällaiset asteittaiset etenemismallit, eli silloin kun ollaan niin sanotulla perustasolla, voidaan tehdä tiettyjä toimenpiteitä, ja sitten edetään siitä vähitellen eteenpäin. Siinä yhteydessä olisi tietenkin voinut toivoa ja edellyttää — kun oli niin sanotusta normaalista lainvalmistelusta kyse eli oli lausuntakierrokset ja kaikki — että kaikki nämä muutokset, joita tänne nyt tuodaan vielä ikään kuin tipotellen, olisi huolehdittu kuntoon siinä samassa yhteydessä.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

Nyt nimittäin — ja tämä koskee erityisesti tätä seuraavaa keskusteltavaa eli 58 g §:ää — yrittäjät ovat aika kohtuuttomassa tilanteessa. Monet ovat juuri sopeuttaneet toimintaansa niihin muutoksiin, joita aluehallintovirastot esimerkiksi Etelä-Suomen alueella edellyttivät, eli siihen, että tiloissa voi olla korkeintaan 10 henkilöä kerralla, ja muihin vaatimuksiin, joita taas sisältyy vaikkapa siihen 58 d §:ään, eli etäisyyksien pitämiseen, asiakasmäärien rajaamiseen ja niin edelleen. Ja nyt ravintoloiden osalta, joita tämä esitys sinällään koskettaa, tullaan tilanteeseen, jossa ravintolat on tällä hetkellä suljettu, ainoastaan ulosmyynti on sallittu, mutta samanaikaisesti ei kuitenkaan olla haluttu helpottaa ravintoloiden mahdollisuuksia päästä yli tästä kriisistä esimerkiksi sallimalla alkoholin ulosmyynti viinin vahvuisiin tuotteisiin asti tai esimerkiksi laskemalla anniskelun alv:tä.

Nyt kun näiden rajoitusten jälkeen ollaan antamassa sellaista esitystä, joka mahdollistaisi ravintoloiden toimintaedellytysten rajoittamisen niin paljon, ettei toiminta oikeasti olisi kannattavaa eli ravintoloita ei kannattaisi välttämättä avata...

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Pyydän edustajaa siirtymään puhujakorokkeelle. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Kiitos, arvoisa puhemies! Voidaan kysyä, ollaanko Suomessa jouduttu sellaiseen tilanteeseen, jossa lainsäädännön ennakoimattomuus asettaa yrityksille jo kohtuuttomia vaatimuksia sopeuttaa toimintaansa erittäin lyhyellä aikavälillä.

Tietenkään tässä ei ole kyse pelkästään yrityksistä, tässä on kyse todella monista työpaikoista, niistä työntekijöistä, jotka yhtä lailla elävät epävarmuudessa. Sen vuoksi täällä eduskunta onkin moneen kertaan edellyttänyt, että nyt kun me eri toimilla rajoitamme yritysten toimintaedellytyksiä — on se tartuntatautilain nojalla tai sitten erillisen ravintoloiden sulkupykälän nojalla, josta annettiin aivan oma esityksensä — niin myös näitä menetyksiä korvattaisiin.

Nyt kun näille yrittäjille on tietenkin vielä epäselvää, kuinka näitä eri toimivaltuuksia tullaan eri alueilla toimeenpanemaan — se on sitten aluehallintovirastojen, kuntien vastuulla katsoa, kuinka tätä lakia toimeenpannaan — ja sitten toisaalta ravintoloiden osalta valtioneuvosto voi antaa asetuksia, niin ensiarvoisen tärkeää olisi, että nyt yrityksillä olisi tieto, miten korvataan niitä menetyksiä, jotka yrityksille nyt väistämättä syntyvät. Tietojen pitäisi olla hyvissä ajoin saatavilla — oikeastaan nyt on jo hieman liian myöhäistä — sillä yritykset tekevät jatkuvasti, joka päivä päätöksiä siitä, voivatko he esimerkiksi pitää ihmisiä töissä, onko aloitettava yt-menettelyt. Me tiedämme, että tällä hetkellä eivät ole voimassa ne poikkeukselliset menettelyt, jotka aiemmin, viime vuonna olivat, ja syyksi on kerrottu se, että vain yhtä toimialaa ei voida näiden ikään kuin poikkeusmenettelyjen piiriin ottaa. Mutta tällä hetkellä tilanne on tietenkin se, että niin ravintolat kuin ne muut yritykset, joita ovat vaikkapa kuntosaliketjut, sisäleikkipuistot, erilaiset harrastuspaikat, vaikkapa tallit ja niin edelleen, kohtaavat pian samanlaisia toiminnan rajoituksia kuin ravintolatkin tai jopa tiukempia vähän ajan päästä, ja sen vuoksi yrittäjät nyt odottavat sitä ja luottavat siihen, että eduskunta hoitaa heille kuuluvat korvaukset, ja tietenkin odotamme ja myös edellytämme sitä, että hallitus tänne ne esitykset pikaisella aikataululla tuo.

Olen todella pahoillani siitä, että emme ole toistaiseksi pystyneet eduskuntana parempan. Tietenkin me teemme paljon lainsäädäntötyötä sen pohjalta, minkälaisia esityksiä hallitus tänne tuo. Täällä aiemmin tänään edustaja Lohi, joka toimii sosiaali- ja terveystieteiden puheenjohtajana, piti aivan erinomaisen puheenvuoron siitä, kuinka toimien tu-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

lisi olla pidemmälle ennakoitavia ja myös lainsäädännön tulisi olla ennakoitavaa. Toivonkin, että sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus nyt kiinnittää käsitellessään tätäkin lakiesitystä huomiota niihin asioihin, joita täällä on nostettu, eli tiettyihin poikkeusedellytyksiin ja myös siihen, että sääntely on sellaista, että se on välttämätöntä, eli esimerkiksi ottaa huomioon tarkemmin ne alueelliset erot, joita meillä tartuntatautilanteessa tällä hetkellä on.

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Multala pohti tuossa puheenvuoronsa alussa, mikä on menettelytapa. Kyllä edelleen on käytössä se, että nämä asiakohdat 3 ja 4 on ikään kuin yhdistetty keskustelussa elikkä molemmista voi puhua jatkossakin. — Ja nyt edustaja Kivisaari.

**20.53 Pasi Kivisaari kesk:** Arvoisa puhemies! On kai pakko aivan alkuun todeta, vähätelemättä monien muiden yrittäjien ja kansalaisryhmien ahdinkoa, että kyllä ravintolayrittäjät ja ravintoloiden työntekijät ovat eläneet aivan kohtuuttoman vuoden — siis käytännössä niin, että vuosi hiljaisuutta. Ja niin mukavaa kuin tässä olisi nähdä valoisamman kevään suuntaan, on sanottava, että ravintola-ala elää edelleen aivan veitsenterällä siinä, miten se selviää matkalla kohti kesää. Me kaikki näemme ympärillemme ja osaamme hyvin nähdä tilanteen. Ovet ovat säpissä, ja näidenkin lakiesitysten jälkeen reippaat rajoitukset jatkuvat erityisesti siellä, missä virus kulkee. Asiaa on vaikea selittää paremmaksi kuin se on.

Samalla hallituksen esityksessä, siis esitys kolmetykköissä, säädetään elinkeinotiloista, joita sulkupäätös voisi koskea. Näitä ovat liikunta- ja urheilutilat, kuntosalit, yleiset saunat, uimahallit ja kylpylät, tanssipaidat, harrastajateatteritilat, huvi- ja teemapuistot, sisäleikkipuistot sekä kauppakeskusten oleskelutilat, pois lukien vähittäiskaupan liikkeet. Kovaa on siis kyyti. Mutta ei minusta ole sanomaan, että näin ei saa tehdä. Ei minusta ole sanomaan, että annetaan periksi. Ei minusta ole sanomaan, että jatketaan kuin virusta ei olisi olemassakaan.

Haluan myös antaa tunnustusta hallitukselle siitä, että kyllä tässä pontevasti toimitaan sen eteen, että tauti ei ryöstäydy vaikkapa veljeskansa Viron tavoin, ja se on kunniakas, ymmärrettävä ja oikea päämäärä. Ja on niinkin, että kyllä kaikenlaisen yritystoiminnan etu vähänkin pidemmälle tulevaisuuteen katsellen on se, että virustorjunta pelittää. Tässä valossa hallitus on jatkuvasti selkä seinää vasten eikä sillä ole muuta vaihtoehtoa kuin tehdä raskaita ja epämiellyttäviä päätöksiä.

Puhemies! Kohdentaisin kuitenkin vilpittömän toiveeni sen osalta, että nämäkään esitykset eivät estäisi järkevää ajattelua. On ensiarvoisen tärkeää, että niin ravintoloihin kuin muuhun elinkeinon harjoittamiseen kohdistuvat rajoitukset eivät olisi liioiteltuja. On myöskin aivan selvää, että pubioloisuhteet, karaokelaulaminen ja paikat, joissa olut virtaa, ovat riskialttiimpia kuin esimerkiksi valkoliinaravintola, jossa pääpaino on kunnan pihvilä eikä niinkään muulla ilottelulla. Samoin sekään tosiasia ei katoa mihinkään, että Mannerheimintielle sijaitseva ravintola on tautitilanteen suhteen eri viivalla kuin ravintola, jossa tautitilanne on täydellisesti tai ainakin paremmin hallinnassa ja kontrollissa. Sekin on hyvä huomata, että kuntosalilla itseään voimistava ihminen tekee myös terveystyötä, joka on monille aivan ratkaiseva hyvinvoinnin kulmakivi. Jumppaaminen olohuoneessa ei ole aivan sama asia kuin kuntosalien monipuoliset laitteet.

Puhemies! Toivon myös kaikin tavoin, että rajoituksista aiheutuvat kohtuulliset kompensatiot kyettäisiin toteuttamaan. Me kaikki tiedämme sen, että kun tulot ovat lähes nol-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

lissa ja menot pysyvät, yhtälö on kestävä. Yhteiskunta ei tietenkään voi olla rahanjakoautomaatti, mutta sen tehtävä on kynsin ja hampain varjella sitä, että ihmiset kykenevät tekemään töitään.

Puhemies! Aivan lopuksi: Voimme tehdä ravintoloiden ja kaikkien muidenkin elinkeinon eteen sen, mitä kulloinkin on mahdollista — tässä ajassa vaikka sen, että tilaamme take away -ruoan. Ja kun korona väistyy ja rokotteet ovat kansakunnan turvana, täytetään ravintolat, kuntosalit, kylpylät, teatterit, urheilukatsomot ja kaikki mahdolliset paikat ääriään myöden ja lähdetään tapaamaan toisiamme.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Ovaska.

20.59 **Jouni Ovaska kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Lähdän liikkeelle tästä ravintoloita koskevasta esityksestä. On harmillista ollut se, että kun ollaan mietitty, mistä niitä tartuntoja on tullut ja kuinka niitä on tullut, niin menevät kuitenkin yhdessä ryppäessä nämä kaikki tyypit, kaikki ravintolat, kahvilat, pubit, yökerhot, lounaspaikat, eli ei pystytä siltä osin jäljittämään eikä kertomaan. Niin kuin edustaja Kivisaari hyvin totesi, myöskin nämä ravintolat ja muut juhlapaikat eroavat toisistaan, eli kyllä hiukan erilaista on se, että käyn päivällä lounaalla Hämeenkyrössä, kuin se, että sitten täällä Helsingissä menisi yökerhoon, jos ne olisivat auki vielä kymmenenkin jälkeen. Kyllä se tilanne on aivan erilainen ja se tilanne, miten se tarttuminen mahdollisesti tapahtuu. [Mikko Lundén: Tuleeko muutos?]

Tässä osaltaan kyllä mietin sitä, että olisi tärkeää saada ravintoloita avattua. Minä vähän jäin miettimään tuosta päivän keskustelusta, kun esimerkiksi edustaja Sarkomaa totesi, että joko kiinni tai auki, että minun mielestäni kuitenkin hallituksen linja sinänsä on järkevämpi: pyritään siihen, että jos tautitilanne niin sallii, niin lähdetään sitten asteittain avaamaan takaisin ravintoloita, jotta saadaan ihmiset liikenteeseen, ja erityisesti niillä alueilla, millä tämä tautitilanne ei näin pahana ole. Meillähän on kuitenkin... Se on tunnustettava ja huomioitava, että kyllähän tietysti vaatii aika paljon perusteluja, miksi juuri nämä kellonajat ja miksi juuri tällaisilla rajoituksilla asiakaspäikkämääriin, ja toivon, että valiokunta hyvin tarkkaan työstää ja pohtii myöskin niitä.

Sitten osaltaan tuohon tukemiseen. No, eihän sellaisia tukirahoja varmaan missään ole, että riittävästi tukea tässä maassa toimijat saisivat, se on valitettava tosiasia. Ja tietysti erityisesti nyt katse kohdistuu moneen vuokranantajaan tuolla ravintoloiden puolella. Tietysti ymmärrän, että vuokranantajatkin rahansa tarvitsevat, mutta kyllä MaRalta on tullut aika huolestuttavaa viestiä siitä, miten vuokranantajat ovat olleet kovin lyhytnäköisiä nyt tässä tilanteessa. Toivottavasti tässä myöskin asenteet hiukan muuttuvat siltä osin, jos siis puhutaan esimerkiksi suurista ylikansallisista kiinteistönomistajista.

Sitten muutama sana, arvoisa puhemies, vielä tuosta kuntosalien sulkemisesta. Tässä lakiesityksessä ei kunnolla oteta kantaa siihen, mikä on kuntosalien rooli tässä epidemian leviämässä, kun vastaavasti ravintolaesityksessä on hyvinkin tarkkaan yritetty avata sitä — kuntosalien osalta ei. Olisin erityisen huolissani siitä ja toivon, että ei nyt automaattisesti sitten laiteta kaikkia saleja kiinni vaan nimenomaan niin, että katsotaan, ja jos ne edellytykset täyttyvät ja taudin leviäminen on hallitsematonta, niin sitten, kun se on välttämätöntä, ei niin, että nyt automaattisesti, koska oli riitaa ajeilla ja STM:llä, suljetaan kaikki — ei näin.

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Sankelo.



## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

21.02 **Janne Sankelo kok:** Arvoisa puhemies! Epidemian hallintaan saaminen on meidän kaikkien etu. Siitä syystä nyt pitää tukea kaikkia tehokkaita ja oikeasuhtaisia keinoja, joilla tauti pidetään kurissa.

Näillä hallituksen esityksillä tähdätään nyt ravintolasulun jälkeiseen aikaan. On syytä muistaa, että jo tähän asti varsin sekava viestintä näiden asioiden ympärillä on laittanut yrittäjien pään pyörälle. Ministerien julkisilla lausunnoilla on merkitystä, enkä nyt yhtään ihmettelisi, vaikka tämänpäiväisenkin keskustelun jälkeen monet yrittäjät mieltisivät sitä, mitä tässä tämän sulun jälkeen oikeasti tapahtuu. Eli epäselvyyksiä on ja tulkintamahdollisuuksia monia. Joka tapauksessa se, mikä tiedetään ja ymmärretään, on se, että tarvitaan tarkkarajaisuutta. Se on työlästä mutta välttämätöntä. On selkeästi pystyttävä erottamaan ravintolatoiminnan luonne, tehtävä luotettava riskiarvio ja sen pohjalta tehtävä sitten arviot elinkeinotoiminnan jatkumiseen ja erilaisiin rajoitusratkaisuihin. Se on kova työ, mutta se on tehtävä, jos me halutaan, että talouden pyörät jollakin tavalla loppukeväästä pyörivät.

Arvoisa puhemies! Toinen asia on maakuntien sisäisten erojen tunnistaminen. Tätä keskustelua käytiin silloin sulun alla lähetekeskustelussa. Täällä tänään keskustan edustajat puhuivat Lapin etäisyyksistä. Kyllä pohjalaismaakunnissakin aika mittavat etäisyydet on, ja epidemiaerot voivat maakunnan sisällä olla merkittäviä. Tämän täytyy kyllä näkyä lain toimeenpanossa. Tätä viestiä ovat muutama viikko sitten kertoneet hyvin monet keskustan edustajat: tehdään analyysit maakuntien sisällä, ja paikkakunnittainkin voidaan katsoa, miten näitä sulkua tehdään. Kokoomus on puhunut näistä asioista. Talousvaliokunta antoi omassa lausunnossaan viimeksi ohjeistukset siihen, että näitä erityistarkasteluja pitää tehdä myös alueilla. Mikä tässä nyt sitten mättää? Nyt kun me lähdemme tätä lakia viemään täällä eduskunnassa eteenpäin, niin toiveeni laitan keskustan edustajiin, jotka ovat nyt tässä tätä asiaa tuoneet paljon esille. Kokoomus tukee näissä ratkaisuissa täysillä, ja uskon, että myös muut hallituspuolueet sitä kautta heräävät, kun tässä on havaittavissa tämmöistä hallitus—oppositio-yhteistyötä, koska tämä on todella tärkeä asia maakuntien Suomessa.

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Viljanen.

21.06 **Heidi Viljanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Olemme viimeisen vuoden aikana käsitelleet tässä salissa jo monen monta kertaa ravitsemusliikkeisiin liittyviä rajoitustoimia, ja niin teemme jälleen kerran tänään. Kävimme täällä jo pitkän keskustelun aiemmin tänään, ja keskustelu oli varsin vilkasta.

Valitettavaa kuitenkin on, että epidemiatilanne on viimeisten viikkojen aikana kiihtynyt, ja parhaillaan meillä on leviämisen- ja kiihtymisalueilla ravintoloiden sulkutila käynnissä. Sulkutilan on tarkoitus päättyä 28.3., mutta mitä tapahtuu sen jälkeen, ja miten ravintolatoiminta jatkuu? Kolme viikkoa sulkua on kuitenkin varsin lyhyt aika tämänkaltaisessa tilanteessa. Mikä on epidemiatilanteemme tuolloin? Siihen meillä kenelläkään ei ole varmaa vastausta. Jos jotain olemme oppineet, niin sen, että enemmän tämän viruksen kanssa on kysymyksiä kuin vastauksia.

On kuitenkin parhaalla mahdollisella tavalla pyrittävä valmistautumaan tulevaan ja päätettävä mahdollisista jatkorajoitustoimista, mikäli epidemiatilanne huononee. Tätä valmistautumista tulee tehdä myös ravitsemustoiminnan suhteen. Olemme vielä maaliskuussa—huhtikuussa tilanteessa, jossa rokotuskattavuus ei suojaa riittävästi kaikkia väestöryhmiä, joiden riski vakavaan tautiin on suurentunut. Samanaikaisesti on huomioitava sekin, että uu-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

det virusmuunnokset näyttävät kohtelevan kaltoin myös perusterveitä ja nuorempia ihmisiä. Jos epidemiatilanne ei helpota, ovat jatkotoimet välttämättömiä.

Nyt käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä tavoitteena on pyrkiä estämään sitä virusmuunnoksen vahvaa uhkaa, että lisääntyvät tautitapaukset aiheuttaisivat lähikuukausien aikana sairaala- ja tehohoidon kapasiteetin ylikuormittumisen. On korostettava kuitenkin, että ravitsemusliikkeisiin kohdistuvat rajoitukset ovat vain yksi rajoitustoimi muiden lukuisten toimien joukossa. On kuitenkin samalla tunnustettava, että ravintola-ala on yksi merkittävimmistä rajoitustoimista kärsinyt toimiala tähän mennessä — sekä alan yrittäjät että työntekijät. Tilanne on vakava, ja varmasti sen huolen yhteisesti täällä jaamme.

Nyt ehdotetaan, että epidemian osalta tasolla 2 olevilla alueilla voitaisiin valtioneuvoston asetuksella säätää nykyistä tiukempia rajoituksia ravitsemusliikkeiden aukiololle, anniskeluajoille sekä asiakaspaikkamäärille. Rajoitustoimet kohdistuisivat kaikkein voimakkaimmin seurustelu- ja anniskeluravintoloiden toimintaan ja kaikkein vähäisimmin puolestaan esimerkiksi lounasravintoloiden ja -kahviloiden toimintaan. Tässä yhteydessä on mainittava, että ehdotettuja lisärajoitustoimia saisi säätää asetuksella vain, jos tartuntataudin leviämisen estäminen on epidemian nopean kiihtymisen tai muuntuneen viruksen uhan vuoksi välttämätöntä ja alueella todetaan muuntuneen viruksen leviämistä ja tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei enää pystyttäisi luotettavasti selvittämään.

Edustaja Sankelo otti puheenvuorossaan hetki sitten esiin alueelliset rajoitukset ja maakuntienkin erilaiset tilanteet. Suurissa maakunnissa tilanne saattaa olla hyvin erilainen eri puolilla maakuntaa, ja näen itsekin, että tätä pitää tarkastella ja rajoitustoimien tarkkarajaisuutta tulee tarkkaan miettiä, ja uskon, että valiokunnassa näin tullaan tekemään.

Nyt meneillään olevan määräaikaisen sulun ja sitä mahdollisesti seuraavien nykyistä suurempien rajoitustoimien negatiiviset vaikutukset tulevat olemaan merkittäviä. Taloudelliset vaikutukset riippuvat kuitenkin erityisesti siitä, millaiseksi epidemiatilanne kehittyy maaliskuun loppuun tultaessa ja vielä sen jälkeen. Toiveikkausta lisää rokotekattavuuden jatkuva kasvu sekä kesän läheneminen, jolloin epidemian kausivaihtelu tuonee odotettua helpotusta. Toki kesään on vielä pitkä matka.

Rajoitustoimiin liittyvät aina perusoikeudelliset kysymykset, joista onkin luonnollisesti keskusteltu viime aikoina varsin runsaasti. Myös tämä esitys tulisi toteutuessaan puuttumaan oleellisesti perustuslaillisiin oikeuksiin, kuten elinkeinovapauteen ja omaisuuden suojaan. Perustuslakivaliokunta onkin aikaisemmin painottanut erilaisten rajoitustoimien välttämättömyyttä ja oikeasuhtaisuutta. Kuitenkin on huomioitava, että perustuslailliset oikeudet elämään ja välttämättömään huolenpitoon sekä julkisen vallan velvollisuus turvata riittävät terveyspalvelut ja edistää väestön terveyttä ovat erittäin painavia perustuslaillisia oikeuksia ja näiden oikeuksien suojelemiseksi rajoitustoimet ovat hyväksyttäviä, kun ne voidaan osoittaa välttämättömiksi.

Kuten sanottu, tämä toimi on yksi keino hillitä epidemiaa. Ainoa oikeasti toimiva keino on välttää kaikkia ylimääräisiä kontakteja. On meistä jokaisesta nyt kiinni, miten paljon rajoitustoimia vielä tullaan tarvitsemaan. Tehdään nyt kaikkemme, jotta tilanne helpottuisi mahdollisimman pian.

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Tynkkynen.

21.11 **Sebastian Tynkkynen ps:** Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Suomalaisia pidetään täysin aiheellisesti kuuliaisena kansana, joka noudattaa sääntöjä. Olemme kansaa,

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

joka rynnimisen sijaan jonottaa järjestelmällisesti ja siinäkin yhteydessä säilyttää sopivan etäisyyden vieruskaveriin. Toisinaan tälle kuuliaiselle ja pidättyvälle kansanluonteellemme on saatettu hieman naureskellakin. Koronan vastaisessa taistelussa se on kuitenkin ollut etumme, joka on saattanut herättää jopa kadehdintaa naapurimaissa. Suomalaiset ovat noudattaneet tiukasti rajoituksia, säilyttäneet turvavälit, ja siten olemme saaneet pidettyä tartuntamäärät moneen muuhun maahan verrattuna alhaisina. Suomalaiset ymmärtävät rajoitustoimien tarpeen, kun kyse on kansakunnan ja sen jäsenten hyvinvoinnin suojelemisesta.

Suomalaiset ovat ymmärtäneet myös sen, että ravintola-alaan on jouduttu kriisin aikana kohdistamaan rajoitustoimia. Suomalaiset eivät kuitenkaan ymmärrä sitä, että samaan aikaan, kun ravintoloiden ovia lyödään säppiin, valtakunnan rajoilla ovipumppu laulaa tulijan testituloksesta riippumatta. Samaan aikaan, kun täällä veivataan ravintoloiden aukioloaikoja tunti sinne ja huomenna tunti tänne, koronan maahantuonti on saanut viisarijumpasta riippumatta jatkaa ilman merkittäviä maahantuontirajoituksia.

Arvoisa puhemies! Samalla kun täällä ravintoloiden asiakaspaikkoja on rajoitettu ja henkilökunta on joutunut kääntymään maksavia asiakkaita ovelta, on valtakunnan porteilla hallitus toivottanut maahantulijat tervetulleiksi ja esittänyt näille vienon toiveen omaehtoisesta karanteenista. Samalla kun paljon parjattua ravintola-alaa ja muita elinkeinoja laitetaan Suomessa polvilleen, on suhteellisuudentajun kannalta tarpeellista tietää, mitä rajoillamme tapahtuu.

Luen seuraavaksi saamani viestin, joka kertoo siitä, minkälaista meininkiä hallitus on sallinut rajoilla. Viesti kuuluu seuraavasti — ja olen saanut työntekijältä luvan julkaista sen:

”Mainittakoon nyt näin meidän kesken tässä yksityisviestillä liittyen tähän rajojen koronatilanteeseen...

Työskentelen Helsingin satamassa niin sanotulla rajanylityksen koronatestauspisteellä ja voin kertoa, että onhan tämä ollut näiden asemien alusta asti aika lailla yks vitsi.

Erään työpäivämme alussa oli etukäteen tiedossa, että pisteellemme on saapumassa laivalla virolainen auto, jossa matkustavilla on ainakin yhdellä positiivinen koronatestin tulos.

Asiallehan ei sinällään voida tehdä mitään, sillä rajanylityksen ehtona ei tällä hetkellä ole negatiivinen testitulos.

Totta kai heidät pyydettiin käymään testissä auton saapuessa, mutta sitten heidän matka jatkui vapaasti — minne lie.

Muutoinhan ketään ei rajalla testata, elleivät itse he halua. Negatiivinen testi pitäisi olla, jotta esim. Viron päädyssä pääsee edes laivaan, mutta tulee sieltä vähän väliä täysin testitömiäkin. Heidän tulisi täyttää henkilötietolomake (joka ajaa tällä hetkellä niin sanottua samaa asiaa kuin ’rajalla tehtävä lääkärin terveystarkastus’), mutta siitäkin voi halutessaan kieltäytyä.

Rahtareilta tai päiväristeilyllä olleilta ei pyydetä mitään. He saavat myös jatkaa matkaansa, vaikka ovathan he samassa tilassa muiden risteilijöiden kanssa...

Kauniisti ilmaistuna on tää aikamoista teennäistä...” — Ja kun ollaan täällä täysistuntosalissa, niin tässä kohtaa tämä kansalainen on käyttänyt sanaa, joka kuvaa tavaraa, joka tulee tuolta takaluukusta. — ”Jos ei olisi oma elanto kiinni tässä työssä, niin oma moraali ei antaisi olla hommissa täällä.”

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

Hallituksen on helppo esittää ravintoloiden rajoitustoimia tarpeellisina siinä vaiheessa, kun tautitilanne on löperön rajakontrollin seurauksena päästetty huonoksi. Meidän ei kuitenkaan tarvitsisi kurittaa kotimaisia elinkeinoja, jos hallitus olisi ollut valmis luopumaan ideologisista periaatteistaan. Sen sijaan se on pitänyt kynsin hampain kiinni siitä, että vihervasemmistolaisessa hallituksessa ei korona-aikanakaan edistetä täydellä tarmolla rajat kiinni -politiikkaa. Sen seurauksena virusmuunnokset ovat päässeet aina uudelleen valtaamaan Suomea ja uusia tapauksia virtaa maahamme edelleen, olkoonkin liikenne rajoilla tavallista hiljaisempaa.

Arvoisa puhemies! Kun hallitus vaikuttaa viimeiseen saakka pelkäävän rajojen sulkemisesta koituvaa leimaa, ei sitä vaikuta pelottavan niinkään se, mitä tapahtuu kotimaisille yrittäjille, näiden työllistämälle henkilökunnalle ja kotitalouksille, jotka näistä elinkeinoista ovat riippuvaisia. Kun suomalaiset tekevät kaikkensa suojellakseen toisia suomalaisia, tulisi hallituksenkin jo vuoden kestäneen koronakoulun jälkeen alkaa ottamaan oppia vastaan kansalaisilta. Vaikka se vihervasemmistolle onkin yleensä kova paikka, laitetaan edes näissä oloissa oma hyötymme etusijalle. Hoidetaan siis tartuntamäärät kotimaassamme alas eikä päästetä koronaa kantavia toisen maan kansalaisia vesittämään suomalaisten tekemiä uhrauksia. Siten voimme vapauttaa suomalaisia elinkeinoja, perheitä ja kansalaisia siitä kurimuksesta, josta ne ovat tähän saakka kunniakkaasti selvinneet.

Ja, arvoisa puhemies, kun kuuntelin täällä ja työhuoneessa hallituspuolueitten kansanedustajien puheenvuoroja siitä, kuinka kritisoitiin sitä, tarvitseeko kaikki laittaa säppiin siinä määrin, mitä hallitus esittää, niin muistuttelen sitä, että te olette itse hallituksessa, ja me oppositiossa ollaan valmiita siihen, että tehdään oikeasuhtaisia rajoituksia. Nyt katsonkin teidän puoleenne, että sitten kun valiokunnissa tätä hallituksen esitystä käsitellään, toivon todella, että te olette silloin yhdessä meidän kanssamme korjaamassa tätä hallituksen esitystä, koska äänestystilanteessa lopulta nähdään, olivatko nämä teidän puheenne vain puheita vai oletteko te valmiita myöskin tekoihin suomalaisten eteen. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Rehn-Kivi poissa, edustaja Martinen poissa. — Edustaja Löfström.

21.18 **Mats Löfström r:** Ärade fru talman! Bekämpningen av coronaviruset är viktig och hittills har Finland lyckats mycket bra i en internationell jämförelse. Genom det här lagförslaget begär regeringen om en fullmakt att kraftigt kunna begränsa restaurangers öppethållningstider och deras kundplatser om man finner det nödvändigt.

Vad som i praktiken kommer bedömas för att uppfylla nödvändighetskriteriet blir oklart i lagförslaget, och det är enligt min mening problematiskt. Jag vill därför fråga var gränsen i praktiken kommer att gå. Vad ska incidenstalet vara för att de här begränsningarna i praktiken ska börja användas? Om man exempelvis på Åland registrerar åtta fall under en 14 dagars period är man uppe i ett incidenstal på 25 som skulle innebära att man på pappret är i accelerationsfasen. Även om samtliga fall skulle komma från en och samma familj och utan risk för samhällsspridning så skulle det betyda att alla restauranger och terrasser skulle behöva stänga redan klockan 18 på grund av åtta fall, om regeringen tänkt använda accelerationsfasen som definition för nödvändigheten. Det skulle vara orimligt. Det skulle därför vara viktigt att veta innan vi börjar utskottsbehandlingen var man bedömer att gränsen för nödvändigheten i praktiken kommer att dras. Ska incidenstalet vara 25, 50, 100, 200

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

eller någonting annat? Var kommer den röda linjen konkret att vara för att begränsningarna ska träda i kraft?

Ärade fru talman! Att begränsa restaurangerna så att de måste stänga redan klockan 18 och begränsa kundplatserna så kraftigt som i lagförslaget — på vissa platser skulle bara en tredjedel av kundplatserna få användas och på alla andra maximalt hälften — betyder i praktiken att man kommer stänga många restauranger eftersom lönsamheten inte kommer att kunna uppnås. Det kommer då att få massiva effekter på ekonomin, arbetsplatser och samhället överlag. Den åtgärden måste då kunna motiveras med nödvändigheten och att det verkligen stoppar smittspridningen, och här är underlaget för hur många smittfall som verkligen uppkommit på restauranger och kaféer inte helt tydligt.

Lagförslaget föreslår att begränsningarna ska få vara i kraft till den 30 juni, alltså till efter midsommar. Det är en lång tid. Vid den tiden i fjol var restaurangerna i praktiken i full gång och det räddade många företagare och arbetsplatser utan att det innebar någon kraftig smittspridning. För om restaurangerna och uteserveringarna är stängda efter klockan 18 och serveringen är slut klockan 17, som föreslås, kommer människor i stället samlas i parkerna eller i hemmen, något vi ser att händer också nu då restaurangerna är stängda. Förra våren hade vi också smittkedjor som uppkom från parker där vissa grupper samlades då restaurangerna var stängda. Det är ju inte restaurangmiljön i sig som är farlig, utan att människor är fysiskt nära varandra. Ibland kan fysiska avstånd lättare ordnas i en restaurang än hemma i en soffa i en lägenhet eller på en picknickfilt i en park. Virusets tittar heller inte på klockan och kommer inte fram först efter klockan 18.

Ärade fru talman! Om begränsningarna ska vara i kraft till efter midsommaren kommer det också ha en negativ effekt på sommarjobb för unga i de här regionerna där begränsningen gäller. Som restaurangföretagare är det säkert så att redan ett hot om att dessa begränsningar skulle kunna träda i kraft är så allvarligt att man funderar ifall man ska anställa extra sommarpersonal eller om det är värt att överhuvudtaget öppna för sommarsäsongen i vissa enskilda fall.

Ärade talman! Då kommer vi in på frågan om ekonomisk kompensation. Hur har man tänkt att drabbade företagare och anställda ska kompenseras ifall det här lagförslaget godkänns och sedan utfärdas de förordningarna som det möjliggör? Restaurangerna är för tillfället stängda i de flesta landskapen, men ännu har inget stödpaket presenterats för dem och osäkerheten är stor då de ekonomiska reserverna hos många företag är små. Det skulle nästan vara bättre om de var helt stängda en kortare tid och att alla då skulle anstränga sig för att få läget under kontroll och att man sedan kan öppna, än en lång utdragen tid med så kraftiga restriktioner att restaurangerna ändå inte kan vara öppna i praktiken och den ekonomiska kompensationen blir oklar. Det här är också något som restaurangbranschen vill.

Det jag undrar om man övervägt är att i stället separera olika kategorier av restauranger. På nattklubbar och karaokebarer är det svårt att hålla avstånden och rösterna nere, men på uteserveringar i skärgården, kvarterskrogar och på terrasser på sommarkvällen borde det inte vara svårt att hålla fysiska avstånd. Det är svårt att motivera att alla dras över samma kam då riskerna är så olika. Det går att motivera att nattklubbar inte öppnas heller i sommar, men det känns oproportionerligt om alla restauranger måste stänga klockan 18.

Det finns också enligt mig en risk för att en så här lång utdragen period blir kontraproduktiv och att det helt enkelt blir för länge för att tillräckligt många ska ha motivationen att orka och att man samlas på privata platser i stället för restauranger. Det räcker med att ett relativt litet antal struntar i rekommendationerna för att vi ska få en större smittspridning

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

och att övriga restriktioner som en konsekvens blir mindre effektiva. Därför behövs proportioner, och det här lagförslaget känns som att vi behöver jobba med det en god bit i utskotten.

Ärade talman! Det är viktigt att ta coronaviruset på stort allvar, vilket finländarna har gjort, men enligt mig skulle det vara effektivare att direkt vidta ännu kraftigare åtgärder direkt ur beredskapslagen, ifall läget kraftigt försämras, än att man får den här fullmakten som riskerar skapa osäkerhet och som kan bli kontraproduktivt. Beredskapslagens paragrafer kan ju också träda i kraft snabbare än en lagändring, så på så vis har regeringen fortfarande ännu kraftigare verktyg att vidta än åtgärder som gör att restauranger i praktiken varken kan vara helt öppna eller heller enligt beslut helt stängda.

Ärade talman! Avslutningsvis: Det är som sagt viktigt att bekämpa coronaviruset, och förhoppningen är att vi får ner smittspridningen så mycket att saker kan vara så normalt som möjligt i sommar, på samma sätt som i fjol eller ännu bättre. Det gör också att de negativa ekonomiska effekterna blir mindre.

Många medborgare är som sagt trötta och riskerar då att bli mer likgiltiga, vilket vi redan ser många tecken på. Jag hoppas att alla ännu skulle orka kämpa fram till sommaren då vaccinationerna nu är på gång, för om vi håller läget bra så behöver inte fler restriktioner heller användas. Det är en win-win. Samtidigt är det lätt att vi som beslutsfattare också blir trötta och mer likgiltiga. Det är ändå viktigt att också vi orkar kämpa med att utforma alla lagförslag så optimalt att de motverkar coronasmitta medan de samtidigt minimerar de ekonomiska och övriga samhällsliga negativa bieffekterna.

Avslutningsvis, ärade talman, tycker jag att eventuella restriktioner på Åland skulle beslutas av landskapsregeringen på samma sätt som övriga smittskyddslagen är uppbyggd. — Tack.

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Käännös, kiitos.

[Tulkki esittää puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon]

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Packalen poissa. — Edustaja Strand.

21.33 **Joakim Strand r:** Kiitos, arvoisa puhemies! Kollega Löfström puhui pitkään, mutta puhe oli niin erinomainen, että sitä mielellään kuunteli, ja kuunteli myös tämän erinomaisen käännöksen.

Jag vill tacka kollegan Löfström för ett alldeles utmärkt tal.

Siihen on helppo joka sanaan yhtyä.

Ju längre den här krisen pågår, desto viktigare är det att vi också väldigt noggrant tänker över de ekonomiska och sociala konsekvenserna.

Eliikkä mitä pidempi tämä kriisi on, sen tärkeämpää on miettiä myös näitä taloudellisia ja sosiaalisia ja muita vaikutuksia. Mielestäni edustaja Löfström toi niitä tässä erinomaisen hyvin esiin.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

Bland annat tog Lofström upp den dimensionen att ett virus inte tittar på klockan, utan tvärtom, allting handlar om kontakter och närkontakter mellan människor.

Itse myös pelkään, että tässä ollaan menossa hieman liian pitkälle, kun jo nyt ennakoidaan jopa tuonne kesäkuun loppuun. Tämä tulee olemaan äärimmäisen kova isku muun muassa ravintola-alalle, se on vain pakko myöntää, ja tukipakettien on oltava sen mukaiset. Itse pelkään, että niille yrittäjille, jotka ovat vuoden sinnitelleet — stabiilit, hienot ravintola-alan yritykset — tämä voi olla se viimeinen niitti, elleimme järkevää tukipakettia saa aikaiseksi.

Så nu är det nog upp till oss alla att se till att ett eventuellt stödpaket också är sådant att de stabila bolag som har kämpat ett helt år, till och med mera, också har möjlighet att klara sig och överleva den här sommaren, för vi måste ändå tro på att vi går mot ljusare tider, vaccineringarna går längre och längre fram, och om vi nu orkar kämpa så kommer vi att komma ur det här.

Elikkä täytyy kuitenkin pyrkiä katsomaan positiivisesti tulevaisuuteen, ja itse uskon, että kun nyt saadaan nämä rokotteetkin kunnolla etenemään ja kesää kohti mennään, niin tästä vielä voi hyvä tulla. Mutta itsekin toivoisin, että tämä aika voisi olla hieman lyhyempi, ettei nyt jo vedetä siihen ihan kesäkuun loppuun asti.

Det vi här behandlar är alltså några ändringar i lagen om smittsamma sjukdomar som i praktiken ger möjligheter att ytterligare, ska vi säga, försämra verksamhetsförutsättningarna för bland annat restauranger och gym. Det är helt klart att själva pandemin måste tas på allvar. Om inte vi får bukt med pandemin kommer inte heller ekonomin i rullning, i synnerhet inte när det gäller servicebranscher, men vi måste se till att vi är så pass vakna att vi faktiskt analyserar de ekonomiska och sociala konsekvenser som de här olika begränsningarna innebär.

Elikkä haluan vielä korostaa lopuksi, että on täysin selvää, että täytyy saada pandemia kuriin, muuten eivät myöskään talouden pyörät lähde kunnolla pyörimään, ja varsinkaan palvelualojen. Mutta silti on jatkuvasti pohdittava sitä rajanvetoa, että kuinka paljon on järkevää kokonaisedun nimessä sulkea toimintoja, koska eivät ihmiset lopeta toistensa tapamista siihen, että valomerkki on jo kello viisi, se vain on näin. Toivon, että valiokunnissa asioita pohditaan syvällisesti. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Vestman.

21.37 **Heikki Vestman kok:** Arvoisa puhemies! Koronatilanne on heikentynyt Suomessa erityisesti muuntoviruksen vuoksi. On tärkeää, että suomalaisten henkeä ja terveyttä suojellaan ja että hallitus toimii viruksen torjumiseksi. Yhtä lailla on tärkeää ymmärtää, että ne keinot, joilla hallitus haluaa koronaa torjua, ovat viime kädessä poliittisia valintoja.

Erityisen massiivisten rajoitustoimien kohteeksi on joutunut jo vuoden ajan kulttuuri- ja tapahtuma-ala. Työt on viety kymmeniltätuhansilta suomalaisilta täyssululla — vuosi hiljaisuutta. Baarien epävireinen karaoke on kuitenkin saanut pyöriä näihin päiviin saakka, samaan aikaan kun ammattilaiset on pistetty kortistoon ja olemattomien korvausten va-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

raan. Tämä on ollut poliittinen valinta. Tänään käsittelyssä oleva ruokaravintoloihin ja kuntosaleihin kohdistettava sulku on poliittinen valinta. Sekin on valinta, että rajojen on annettu vuotaa virusta. Näissä päätöksissä ei ole kyse mistään väistämättömyydestä tai jonkin mystisen oikeudellisen kehikon tuottamasta lopputuloksesta, vaan nämä ovat hallituksen tekemiä valintoja. Hallitus on tehnyt valinnan, kun se ei ole opposition ehdotuksista huolimatta halunnut säätää ajoissa lievemmin ihmisten vapautta rajoittavaa maskipakkoa tai tukkia rajojen koronavuotoa.

Hallitus kertoo, että se haluaa nyt käsittelyssä olevalla esityksellään selkiyttää tartuntatautilain määräaikaisesti voimassa olevaa 58 g §:ää, joka mahdollistaa muun muassa liikuntatilojen sulkemisen koronaepidemian vuoksi. Lakiesitys tarkoittanee käytännössä sitä, että sisäliikuntapaikat laitetaan avin päätöksellä kiinni käyttäjämäärästä ja turvajärjestelyistä riippumatta, kun koronan ilmaantuvuus on riittävän korkea. Nyt voimassa oleva pykälähän mahdollistaa sen, että auki saavat olla sellaiset liikuntapaikat, joissa osallistujamäärä on enintään kymmenen henkilöä. Tämä mahdollistaa terveysturvallisen liikkumisen myös isoissa liikuntatiloissa pienellä osallistujamäärällä. Tämä on järkevää. Voimassa olevaan tulkintaan kymmenen henkilön osallistujamäärän sallimisesta päädyttiin aluehallintovirastojen ja sosiaali- ja terveysministeriön kiistan seurauksena. Aluehallintoviraston tulkinta on oikea. Sosiaali- ja terveysministeriö on itse kirjoittanut aiemmassa hallituksen esityksessä, että 58 g §:n mukaiset tilat voitaisiin sulkea sisätiloissa vain yli kymmenen hengen osallistujamäärältä. Miksi STM nyt esittää muutosta itse kirjoittamaansa lakiin, joka on vasta astunut voimaan ja johon yrittäjät ovat vasta sopeutuneet?

Arvoisa puhemies! Tehtyjen valintojen valossa hallitus antaa varsin niukasti arvoa elinkeinonvapaudelle ja liikunnan merkitykselle terveyden edistämisessä. Se näkyy voimakkaasti pk-yrittäjiin kohdistuvissa rajoitustoimissa, joita edelleen esitetään kiristettäväksi. Käsillä oleva esitys tarkoittaa monelle liikuntapalveluyrittäjälle toiminnan täydellistä keskeyttämistä ja monelle suomalaiselle liikunnan loppumista. Kansanterveyden kannalta hinta voi olla kova. Onko liikuntatilojen totaalinen sulkeminen mietitty ihan loppuun saakka? Yrittäjille, näiden työntekijöille ja liikunnan harrastajille olisi valtava merkitys sillä, että toimintaa voisi harjoittaa jatkossakin rajatusti terveysturvallisuudesta huolehtien pienemmällä osallistujamäärällä sen sijaan, että toiminta täytyisi keskeyttää kokonaan. Monet yrittäjät ovat tehneet myös isoja järjestelyjä täyttääkseen voimassa olevan sääntelyn mukaiset velvoitteet. Nyt nämä toimet uhkaavat mennä hukkaan, kun rajoituksia ollaankin äkillisesti jälleen muuttamassa.

Rajoitustoimien lähtökohtana pitäisi olla asteittaisuus, jolloin tiukempiin rajoituksiin siirryttäisiin vasta, kun lievemmat keinot osoittautuvat riittämättömiksi. Tätähän vaatii perustuslakikin. Nyt hallituksen esitys näyttää sotkevan tämän tärkeän periaatteen ja aiheuttaa absurdin tilanteen. Velvoite huolehtia, ettei asiakkaiden lähikontaktia synny, koskee vain tiloja, joita käytetään yli kymmenen asiakkaan oleskeluun. Sen sijaan kaikkein rajoitavain toimenpide eli tilojen täyssulku asetetaan koskemaan kaikkia tiloja henkilömäärästä riippumatta. Toisin sanoen: pienten osallistujamäärien tilojen kohdalla yrittäjä ei siis voisi edes yrittää sitä lievempää keinoa eli kontaktien välttämistä. Täyttääkö tällainen sääntely välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden vaatimukset?

Arvoisa puhemies! Tunnolliset suomalaiset ja yritykset ymmärtävät rajoitukset, jotka näyttävät ja tuntuvat reiluilta. Reiluuden kokemus on ratkaiseva, jotta ihmiset jaksavat vielä. Epäreilut ja epäsuhtaiset rajoitukset voivat rapauttaa suomalaisten korkeaa koronamo-



## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

raalia. Aivan ensimmäisenä hallituksen pitäisi laittaa kuntoon ne asiat, jotka rajoittavat perusoikeuksien vapauksia vähemmän: maskipakko ja rajakontrolli kuntoon.

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Lundén.

21.42 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Nyt käsiteltävänä oleva esitys ei koske sulkutilaa, vaan näiden rajoitusten on tarkoitus olla voimassa kesäkuun loppuun asti, siis kolme kuukautta, jotka ovat ravintolayrittäjien ja ravintoloiden työntekijöiden kannalta erittäin pitkiä kituuttamisen kuukausia, ja me jokainen tiedämme, miten nämä tarinat tulevat todennäköisesti päättymään. Hyvä hallitus, kun suunnittelette näitä rajoituksia, pohditteko te ollenkaan, millaisia vaikutuksia näillä rajoituksilla on käytännössä ravintolayrityksille, niiden työntekijöille ja heidän sidosryhmilleen? Oletteko selvittäneet, kuinka iso osuus ruokaravintoloiden tuloista muodostuu illan kunkin tunnin aikana? Jos ruokaravintoloiden aukiolo sallittaisiin iltakuuden sijasta esimerkiksi iltakahdeksaan asti, monenko yrityksen jatkuminen ja yrittäjän sekä hänen työntekijöidensä toimeentulo pelastettaisiin?

Toiseksi: Perustusvaliokunta on edellyttänyt, että rajoitukset ovat oikeasuhtaisia ja välttämättömiä. Hyvä hallitus, oletteko nyt vihdoinkin valmiita rajoitusten päättämiseen kuntakohtaisesti, jotta ravintoloita ei suljeta niissä kunnissa, joissa tautitilanne ei sitä edellytä, vaikka toisella puolella maakuntaa, jopa satojen kilometrien päässä, tilanne saattaisi olla toinen? Kysyn teiltä, arvoisa hallitus: Kuinka aiotte korvata ravintolayrittäjille ja heidän työntekijöilleen aiheuttamanne vahingon, jos säädätte pitkäaikaisia rajoituksia, jotka tekevät kannattavasta liiketoiminnasta mahdotonta? Oletteko valmiita korvaamaan edes kiinteät kulut, jotta yritykset eivät menisi konkurssiin ja työpaikat pelastuisivat? Ehdottamanne summat eivät riitä edes kiinteiden kulujen korvaamiseen, joten nostakaa nyt korvauksia heti ja täysimääräisiksi. Kyse on valtavasta määrästä yrityksiä ja työntekijöitä. Ja oletteko vihdoinkin valmiita sallimaan ravintoloiden ruoka-annosten yhteydessä sellaisten alkoholiuomien ulosmyynnin, joita niillä olisi oikeus anniskella, jos ruoka syötäisiin siellä ravintoloissa — vaikka jokainen meistä tietää, että tämä niin sanottu take away -myynti on kuin, rumasti sanottuna, hidas kuolema monille yrityksille, koska kulut pysyvät vakioina mutta asiakasmäärät laskevat kuin lehmän häntä? Nyt kun minä oikein innostuin kysymään, niin tahtoisin vielä kysyä teiltä, arvoisat hallitukset jäsenet, kuinka monta tartuntaa on tullut ruokaravintoloista. Voisiko joku kertoa sen minulle vaikka prosenteissa? — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Multala.

21.45 **Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! Täällä aiemmin päivällä käsiteltiin näitä samoja esityksiä, näitä ravintoloiden sulun jälkeisiä rajoituspykäläiä ja samoin tartuntatautilain 58 g §:n mukaista muutosta, joka siis muuttaa sitä juuri eduskunnassa hyväksytyä, noin pari viikkoa voimassa ollutta lakiesitystä, jonka perusteella esimerkiksi liikuntapalveluyritysten tiloja voidaan rajoittaa. Silloin täällä ministeri Kiuru totesi, että kyse oli koko ajan vain lain tulkinnasta ja että hallituksen tahtotila oli koko ajan se, että nämä yritysten toimitilat voitaisiin kokonaan sulkea. Kuitenkin avi teki toisenlaisen päätöksen ja katsoi, että tämä pykälä koski vain sellaisia tiloja, joissa on yli kymmenen henkeä kerrallaan sisätiloissa tai yli 50 henkeä kerrallaan ulkotiloissa. Kuitenkin, kun katsoo hieman tarkemmin sitä lakiesitystä, siellä aivan selkeästi todetaan, että 58 g §:ssä viitattiin toiseen pykälään,

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

jossa nimenomaisesti määriteltiin nämä tilat kuten avi oli tulkinnut. Samoin hallituksen esityksessä, silloisessa hallituksen esityksessä, sen perusoikeuksien rajoituksia harkitsevassa kohdassa nimenomaisesti todettiin, että tämä oli tämän lain tarkoitus, se avin tulkinta. Kyse siis ei ollut tulkintaerimielisyydestä, vaan kyse oli siitä, että hallitus ei ollut kyennyt tekemään sellaista esitystä kuin ilmeisesti olisi tahtonut. Pidän sitä erittäin, erittäin huonona, että ministeri tulee tänne ja edelleen väittää, että ikään kuin aluehallintovirastot olisivat tässä toimineet toisin kuin minkälaisia toimivaltuuksia laki heille antaa.

Samanlainen kiistely vähän ollaan käyty nyt sitten rajavelvollisuuksien tai -toimivaltuuksien osalta. No, nyt perustuslakivaliokunta on todennut, että nykyinenkin tartuntatautilaki mahdollistaisi sen, että aluehallintovirasto voisi alueillaan määrätä tällaisia pakollisia terveystarkastuksia myös useammalle henkilölle kuin yhdelle kerrallaan. Kuitenkin on käynyt selväksi myös se, että sosiaali- ja terveysministeriö on nimenomaisesti ohjannut aluehallintovirastoja toimimaan toisin eli toimimaan niin kuin ne ovat toimineet nyt eli vapaaehtoisuuden pohjalta.

Ehkä se oppi, minkä toivottavasti hallitus nyt ottaa tämän päivän keskustelusta, on se, että suomalaiset noin yleisesti samoin kuin suomalaiset yritykset haluavat toimia vastuullisesti ja haluavat toimia siten, että koronavirus ei meidän keskuudessamme täällä leviä. Sitä ei kuitenkaan katsota kovin hyvällä, että erilaiset viranomaiset ja ministeriöt heittelevät palloa ja syyttelevät toisiaan, kenen syytä mikäkin toimi on, kenen syytä on se, että toimi ei ole onnistunut tai on mennyt pieleen. Minä uskon, että aika moni ravintolayrittäjäkin ymmärtää sen, että ravintolat ovat nyt kiinni, ja moni kuntosaliryttäjä ymmärtää sen, että toimintaa on rajoitettu, mutta kun on toimittu täsmälleen niiden lainsäädännön asettamien puitteiden mukaan ja monet jopa tiukemmin, on vaikea ymmärtää sitä, miksi niitä aivan ilmiselviä keinoja, joita tässä moni edustaja on jo puheenvuoroissaan tuonut esille, ei ole laitettu kuntoon.

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Pyytäisin edustajaa jälleen siirtymään puhujakorokkeelle.

Arvoisa puhemies! Voin lopettaa tähän. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Talvitie.

21.48 **Mari-Leena Talvitie kok:** Arvoisa puhemies! Meillä on tosiaan lähetekeskustelussa kaksi tartuntatautilain muutosta, joista toinen käsittelee ravitsemisliikkeitä tämän kolmen viikon sulkutilan jälkeen ja toinen tartuntatautilain muutosta, jolla voitaisiin mahdollistaa muun muassa kuntosalien, sisäleikkipaikkojen ja kylpylöiden sulkeminen.

Nämä hallituksen esitykset aiheuttavat enemmän kysymyksiä kuin vastauksia. Sanoin jo tänään aikaisemmin debatissa, että kun yksi pohjalainen yrittäjä soitti tuossa viikonloppuna ja kertoi alan tuntemuksia, niin hän käytti sanaa ”teurastus” — ravintola-alalla on sellainen tunne, että tässä on oikeasti menossa teurastus. Ravintola-alalla toimijat ja yrittäjät ovat tehneet juuri niin kuin laki on edellyttänyt vuoden ajan: ensin täyssulku, sen jälkeen aikarajoitukset, paikkarajoitukset, erilaiset rajoitukset siihen, miten voi istua, miten on asiakkaitten sijoittelu ja muut vastaavat. Ja he ovat vuoden ajan tehneet juuri niin kuin tämä sali ja hallitus ovat edellyttäneet. Kolmen viikon sulun jälkeen heille sanotaan, että voitte

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

avata ravintolat mutta ne menevät kiinni jo viideltä tai kuudelta. Eihän se ole mitään avaimista.

Arvoisa puhemies! Niitä kysymyksiä, mitä tämä tartuntatautilain muutos aiheuttaa:

On selvää, että yrittäjät ja toimijat ovat halunneet toimia vastuullisesti. Omavalvonta on ollut jo vuosia jokapäiväistä toimintaa niin ravintola-alalla kuin yrityksissä, joissa vaaditaan korkean hygienian tasoa. Mutta pakko on kysyä hallitukselta, miksi hallitus ei ole esittänyt lakiin eroja ravintolatyyppeihin mukaan. Sitä tämä sali on jo vuoden verran toivonut ja vaatinut. Tiedämme kaikki, että kahviloilla, lounasravintoloilla, yökerhoilla, iltaravintoloilla, kaikilla on erilaiset toimintaperiaatteet, mutta miksi hallitus haluaa rajoittaa koko ravintola-alan toimintaa eikä tuo näitä erityyppisiä ravintoloita lakiin, jotta voisimme käsitellä niitä sillä tavalla kuin tällä hetkellä pitäisi?

Entä miksi ei ole korvattu ravintoloiden kustannuksia? Kustannustuki on tukea siihen toimintaan, ja suuri osa ravintoloista on jäänyt kokonaan pois sen kustannustuen saannista. Pitäisi nimenomaan korvata, kuten monessa muussa maassa on lähdetty korvaamaan, ravintoloille niitä kustannuksia, joita tulee vuokrasta ja niin edelleen. Ja miksi hallituksen lupamat alkoholin ulos- ja etämyynnit ja alvin alennukset tai palautukset eivät ole toteutuneet? Ja missä viipyvät ne alueelliset esitykset, joita perustuslakivaliokuntakin on edellyttänyt?

Näistä tartuntatautilain muutoksista huokuu sellainen tasapäistäminen ja sellainen ajatus siitä, että yrittäjään ei haluta luottaa. Se jopa tietyllä tavalla lietsoo sitä väsymystä, että kansalaisetkaan eivät enää pysy alueellisista rajoituksista selvillä, ja tiedämme, että kaikki olemme väsyneitä tähän tilanteeseen, mutta nyt erityisesti tarvittaisiin selkeää viestintää, myöskin selkeitä rajoituksia eikä sellaisia, että ne vaihtuvat viikon tai kuukausien mukaan.

Sitten, arvoisa puhemies, täällä on moni kollega peräänkuuluttanut sitä, kuinka paljon tartuntaketjuista on lähtöisin ravintoloista tai sisäleikkipuistoista tai näistä erilaisista esimerkiksi liikunta- ja urheilutiloista tai kuntosaleista. Meidän täytyisi kuitenkin pystyä tekemään sellaista lainsäädäntöä, joka perustuu faktoihin ja siihen, että nähtäisiin, että nämä rajoitustoimet, mitä hallitus nyt esittää, olisivat välttämättömiä ja niillä saataisiin aikaan ja ennakoitaisiin sitä tilannetta, minkä ajateltaisiin siis syntyvän.

Arvoisa puhemies! Loppuun vielä: Näistä hallituksen esityksistä paistaa se, että ennakointiin ja varautumiseen ei ole ollut mahdollisuutta. Sitä on peräänkuulutettu koko vuoden ajan, ja teemme asioita jälkijunassa. Kansalaisten oikeustajuun on mahdotonta mahtua se, että rajat vuotavat samalla, kun nuoret eivät pääse harrastamaan tai elinkeinoja rajoitetaan monin tavoin. Ja erityisesti ikäihmiset ovat joutuneet vuoden aikana elämään hyvin eristetyksi. Meillä on viruksen torjumiseksi rajojen sisäpuolella käytössä monia ihmisten elämää rajoittavia toimia, mutta rajojen yli pääsee edelleen virusta maahan.

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Strand.

21.54 **Joakim Strand r:** Arvoisa puhemies! Ihan lyhyesti vielä. On hyvä muistaa, että tämmöisen viruksen ja globaalin pandemian hanksaaminen ei ole mitään eksaktia tiedettä. Jos olisi, niin varmaan ei oltaisi tässä tilanteessa, ja on varmaan totta, että Suomi olisi voinut rajoillakin tehdä asioita paremmin, mutta varmaan on jotain tehty oikeinkin: Kuitenkin tautitilanne on parempi kuin lähes missään muussa Euroopan maassa, ja jos puhutaan jatkuvasti, että rajat vuotavat, niin kannattaa mennä rajoille katsomaan. Eivät ne siellä nyt niin hirveästi vuoda. [Jussi Halla-ahon välihuuto] Varmaan siellä joku pääsee, ja toivo-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

taan, että jatkossa sielläkin prosessit toimivat paremmin viranomaisten näkökulmasta. Tautimäärissä taitaa olla jokunen prosentti, mikä nyt on tullut rajojen yli — ainakin mitä kuultiin jossain valiokunnassa — mutta sekin on tietenkin liikaa.

Sama koskee vähän näitä ravintoloita, että ei sieltäkään todistettavasti ole montakaan prosenttia välttämättä tullut, mutta on vaikea tietää, ovatko ne etkot vai jatkot vai mitä ne ovat, mutta itse olen täysin samaa mieltä siitä, että ravintoloita on syyllistetty ja jahdattu liikaa. Se on äärimmäisen tärkeä ala, myös tärkeä työllistävä ala, 77 000 työntekijää oli töissä siellä — tämä koskee varmaan vähintään 100 000 perhettä kaiken kaikkiaan — paljon matalapalkkaisia naisia ja opiskelijoita. Edustaja Löfström kuvaili jo, miten tämä tilanne nyt vaikuttaa jo tämän kesän kesäduuneihin ja muuta, niin että kyllä tässä täytyy huolellisesti arvioida näitä taloudellisia vaikutuksia ja niitä tappioita, joita siitä koituu, ja rakentaa semmoinen tukipaketti, että sillä on myös merkitystä.

On kuitenkin väärin jotenkin antaa sellaista kuvaa, etteikö hallitus olisi myös tukenut yrityksiä. Kyllähän me jonkin verran otettiin velkaa viime vuonna, niin että on myös tuettu, mutta tietenkin pitäisi pystyä paremmin kohdentamaan.

Mutta varmaan jatketaan keskustelua valiokunnassa. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Multala.

21.56 **Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! Edustaja Strand on aivan oikeassa siinä, ettei tämä ole mitään eksaktia tiedettä, mutta paljon jo tiedetään siitä, mikä toimii ja mikä ei toimi, ja yksi asia, joka selvästi toimii, on se, että rajoilla pyritään stoppaamaan virusta mahdollisimman tehokkaasti. Tästä hyvänä esimerkkinä on vaikkapa Uusi-Seelanti, joka on onnistunut elämään kohtuullisen normaalia elämää jo pitkään, ja aina kun joku pieni tartuntarypäs tulee, niin siellä on kohtuullisen tiukat toimet, mutta se on toisaalta mahdollistanut sen, että siellä sitten muuten voidaan elää tavallista elämää. Muitakin esimerkkejä on. Tietenkin Uusi-Seelanti on eri asia kuin Suomi, joka on Euroopan unionissa, ja se on myös saarivaltio, mutta on kuitenkin totta, että tekemällä rajoilla tiukempia toimia, esimerkiksi vaatimalla sitä negatiivista koronatestitulosta, voitaisiin estää koronaviruksen tuleamista maahan, ja sen lisäksi voitaisiin huolehtia näistä rajatesteistä.

Täällä on ehdotettu muitakin toimia, esimerkiksi maskien käyttöä. On todella valitettavaa, että edelleenkin hallitus ei pidä välttämättömänä sitä, että maskien käyttöön voitaisiin velvoittaa. Se voitaisiin tehdä monella eri tavalla, joko tuomalla se esimerkiksi tartuntatautilakiin siten, että tiloissa esimerkiksi tilojen omistajat tai niiden hallitsijat voisivat omassa toiminnassaan, omissa tiloissaan edellyttää maskien käyttöä. Kuitenkin tärkeintä olisi se, että se tuotaisiin nimenomaisesti lakiin, sillä vain lakiin perustuva maskien käyttövelvoite antaa myös näille toimijoille mahdollisuuden puuttua muutenkin kuin huomautuksin siihen, jos maskeja ei käytetä. Tuntuu erikoiselta, että Suomi on tässä hyvin harvalukuisessa joukossa, jossa maskien käyttöön ei edelleenkin ole nähty tarpeelliseksi velvoittaa. Onneksi nyt tästä huolimatta esimerkiksi joukkoliikenteen toimijat, kuten HSL ja VR, ovat kuitenkin omassa toiminnassaan ikään kuin säätäneet tämän maskipakon, vaikka se käytännössä siis tarkoittaa sitä, että kehotus on vakavin rangaistus, joka siitä voidaan antaa.

Arvoisa puhemies! Vielä tästä lainsäädännön ennakoitavuudesta. Nimenomaan se, että ei voida täsmällisesti tietää, minkälaisia toimenpiteitä milloinkin täsmällisesti tarvitaan, on se syy siihen, että lainsäädännön tulisi olla mahdollisimman ennakoivaa, eli lainsäädännöl-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

lisiä epävarmuuksia ei pitäisi tulla yrityksille tässä tilanteessa, niiden tulisi olla mahdollisimman vähän mahdollisia. Ja nyt valitettavasti, kun jälleen näitä tuodaan ikään kuin normaalilainsäädännön piiriin, olen itsekkin taipuvainen vähän ajattelemaan samalla tavoin kuin edustaja Löfström, että silloin kun halutaan täydellisesti rajoittaa jonkun elinkeinon toimintaa, yritysten toimintaa, vaikkapa ravintoloiden, niin siinä tilanteessa voi olla jopa perustellumpaa tehdä sitä valmiuslain nojalla kuin siten, että jatkuvasti muutetaan tartuntatautilakia [Puhemies koputtaa] ja se on vain määräaikaaisesti voimassa.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Kopra.

21.59 **Jukka Kopra kok:** Arvoisa rouva puhemies! Keskustelemme tartuntatautilain muutosesityksistä, joilla on tarkoitus ohjata ravitsemisliikkeiden ja joidenkin tilojen toimintaa voimassa olevan sulkutilan jälkeen. Hallituksen tarkoitus on säätää nykyistä tiukempia rajoituksia ravintoloiden ynnä muiden aukioloille, anniskeluajoille ja paikkamäärille. Hallitus esittää, että tiettyjen edellytysten vallitessa paikkamääriä voidaan supistaa jopa kolmasosaan normaalista ja anniskelu-aika voidaan päättää jo kello 17 siten, että ravintolat joutuisivat sulkemaan ovensa kello 18. Edelleen pykälämuutosesityksissä esitetään liikunta- ynnä muiden tilojen sulkemismahdollisuutta tietyin edellytyksin.

Jopa nykyisen vaikean epidemiatilanteen valossa nämä ravitsemisliikkeitä, kuntosaleja ja muita koskevat esitykset tuntuvat kyllä kohtuuttomilta. Ravintoloiden toiminnan rajoittaminen tällä tavoin johtaa siihen, että tuhannet työntekijät pysyvät lomautettuina eikä ravintoloita tosiasiallisesti kannata pitää auki alkuunkaan. Tämä aiheuttaa vakavaa haittaa ja ahdinkoa toimialan noin 70 000 yrittäjälle ja työntekijälle sekä heidän perheilleen. Esitys pahentaa entisestään alan yritysten huonoa tilannetta. Paljon puhuttu take-out-myynti ei kyllä tässä tilanteessa pelasta ketään.

Tosiasiallisesti ravitsemisliikkeiden toiminnan keskeytyminen voisi siis jatkua myös sulun jälkeen. Yrittäjät eivät kyllä pandemiavuoden jälkeen sitä kestä, ja tällä menolla ei maan talous pandemian jälkeen hevillä nouse, jos jälleenrakentajat eli yrittäjät ovat sortuneet kuormansa alle.

Arvoisa puhemies! Harmillisesti näyttää siltä, että tämä hallitus osaa kyllä hyvin kieltää mutta se ei osaa sallia. Hallitus tuntuu lähestyvän kaikkia asioita kieltöjen ja rajoitusten kautta, vaikka muitakin vaihtoehtoja voisi olla. Miksi ei sallita alkoholin ulosmyyntiä ravintoloista? Miksi ei pudoteta anniskelun arvonlisäveroä? Sallimalla tehdä ja sallimalla yrittää hallitus voisi avata tulevaisuuden näköalaa nyt lohduttomassa tilanteessa oleville yrittäjille ja työntekijöille. Voisiko hallitus etsiä keinoja, joilla yritykset voisivat toimia vaikeiden aikojen haasteista huolimatta? Kokoomus ja monet muut ovat kyllä näitä ehdotuksia tehneet. Tukien ja korvausten tarvekin voisi tällöin olla pienempi.

Arvoisa puhemies! Hallituksen tulee tehdä toimia, jotka luovat toivoa ja näkymää paremmasta tulevaisuudesta. Sellaisia toimia ei olla nähty. Ne loistavat poissaolollaan, onhan helpompi kieltää ja maksaa velkarahoilla tukia.

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Edustaja Tynkkynen.

22.02 **Sebastian Tynkkynen ps:** Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Onko tästä koronapandemiasta ulospääsyä? Kun katselee tätä hallituksen toimintaa, niin tulee pikkasen semmoinen fiilis, että tässä yritetään pettää itseään. Puheenvuoro toisensa jälkeen puhutaan sii-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

tä, kuinka ollaan onnistuttu niin älyttömän hyvin verrattuna muihin maihin, mutta eihän se ole mikään strategia eikä se ole mikään ulospääsy koronaan liittyen.

Vuosi sitten me perussuomalaiset esitettiin, että noudatettaisiin tällaista tukahduttamisstrategiaa, että laitettaisiin muutamaksi viikoksi maa kiinni, jonka jälkeen nekin, joilla on korona, ehtivät sen sairastaa pois. Sen jälkeen sitä ei olisi enää kellään, ja sen jälkeen pistettäisiin rajat kiinni ja maa pysyisi auki. Tähän ei hallitus valitettavasti suostunut, vaan se lähti sille tielle, että annetaan taudin vähän levitä ja sitten, kun se leviää liikaa, niin sen jälkeen kuritetaan yrittäjiä, laitetaan paikkoja kiinni, laitetaan näitä aukiolorajoituksia, veivataan ylös ja alas, ja jälleen me ollaan tässä samassa tilanteessa. Hetken aikaa sitten ravintolat pystyivät olemaan enemmän auki, nyt niitä lähdetään taas sulkemaan.

Me joudutaan tekemään tätä niin kauan, että oikeasti Suomessa on rohkeutta valita sellainen tie, että me päästään tästä koronapandemiasta ulos. Esimerkiksi vaikka Uusi-Seelanti sattui noudattamaan justiinsa tätä strategiaa, mitä me esitettiin vuosi sitten. Siellä korona tukahdutettiin, ja sen jälkeen maahan ei ole päässyt tuosta noin vain, joutuu hotelliin kahden viikon karanteeniin ja sen jälkeen vasta pääsee siellä olemaan, mutta se tarkoittaa sitä, että siellä maassa kaikki palvelut voidaan pitää auki, ja siellä on nyt alettu järjestämään jopa massatapahtumia, mikä kuulostaa varmaan meille suomalaisen kontekstiin todella oudolta. Ja heti, jos siellä havaitaan yksikään koronatapaus, niin kuin Aucklandissa tapahtui, niin se alue laitetaan kiinni välittömästi, mutta näistäkin kiinnioloista huolimatta, kun muu maa pystyy pysymään auki ja sekin palaa sen jälkeen ennalleen, maa voittaa joka kerta.

On hienoa, että hallitus yrittää jollain tavalla puuttua siihen, että tämä tautitilanne ei pääsisi niin pahaksi, että meillä teho-osastopaikat tulevat täyttymään, niin kuin vaikka Brasiiliassa on se tilanne, että siellä ihmiset jonottavat ja kuolevat jonoihin, kun he toivoisivat, että heillekin riittäisi tehohoitoa paikkoja. On hienoa, että hallitus yrittää ikään kuin loiventaa sitä, että tähän tilanteeseen ei mentäisi, mutta tämä ei ole mikään ratkaisu siihen todelliseen ongelmaan.

Minä toivon, että tässä eduskunnassa pikkuhiljaa voitaisiin alkaa puhumaan siitä, miten me yhdessä ratkaistaan tämä koronapandemia. Olisiko nyt, vuoden jälkeen, vihdoinkin aika tehdä näitä kovempia ratkaisuja ja kertarysäyksellä tappaa tämä korona tähän pisteeseen, sen jälkeen pistää ne rajat kiinni. Ja niin kauan kuin maailmalla roihuaa tämä korona, niin kauan me noudatetaan tätä politiikkaa, ja vasta sen jälkeen kun muut maat ovat tehneet vastaavia ratkaisuja, voidaan palata jälleen ennalleen. Tällainen ratkaisu tulisi, arvoisa rouva puhemies, rokottamaan luonnollisesti tiettyjä aloja — lentoyhtiöitä, matkailua ja niin edelleen — mutta meidän tehtävämme tässä yhteiskunnassa kansanedustajina on ajatella maan kokonaisuutta. Jos ei tämä ratkaisu, niin mikä sitten? Toivon, että hallituspuolueet myöskin tähän pystyvät esittämään oman vaihtoehdon. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto.